

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Kézíró-
Társaság.
Köszet főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, május 21.

Csapataink elfoglalták Roncegnót.

**257 tiszt, 12.900 lönyl légény-
ség a fogoly, 107 ágyu, 68 gép-
legyver a zsákmány.**

Budapest, május 20. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:
A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

**Déltiroli támadásunk az el-
lenséget tovább vetette vissza.
A Sugana völgyben csapataink
bevonultak Mandseimba (Ron-
cegnó) és az Armenterre negy-
háton nalamukba kerítették a
Sasso-Altot. Elfoglalták a Cam-
pó-Meloni erődötől keletre a
Tonessa oszlopokat. A Paso della
Sena és a Monte Mengione
birtokunkban vannak. Az oia-
szok itt sebtiben összekapko-
dott erőkkel nagy támadást ki-
serekeltek meg, amelyet azonnal
visszavertünk. A Col Santóról
is elűztük már az ellenséget. A
támadások kezdete óta csapa-
taink 257 tisztet, több mint
12.900 lönyl légényseget fog-
tak el, 107 ágyut, ezek között
tizenket darab huszonnyolc cen-
timéteres nehéz kaliberű és
harvannyolc géplegyvert zsák-
mánytunk. Repülőink bom-
bazták a vicenzai, perli, citta-
deliai, casellirancói, trevisói,
canarsai és cividalei pályaud-
varokat, valamint az ellense-
ges tengeri repülőgép-állomá-
sokat. hófer altábornagy, a vezér-
kari főnök helyettese. (Ministerelnök-
ség sajtóosztálya.)**

Visszavert

francia támadások.

Berlin, május 20. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Argonnokban egy német járőr
saját robbantások után egy második
ellenséges vonalba halott előre és az
ellenségnek nagy veszteségeket álla-
pított meg halottakban és néhány fo-
gollyal tért vissza. Az ellenségnek
a Haucourt-esnesi országút mindkét
oldalán legutóbb elfoglalt állásaink
ellen ismételt intézett támadásait
önnyszerrel visszavertük. Öt ellen-
ges repülőgépet lőttünk le. Egyet

gyalogsági tüzzel Vailital délnyu-
gatra, a többi négyet légiharcban
Aubrivilénél, a Hessen erőd déli sze-
gélyénél, Avoucourtnál és közvetle-
nül Verduntól keletre. Repülőink a
flandriai parton ellenséges hajókat
Dünkirehennél, Dixmuideunél, Pope-
ringhénél, Amiensnél, Chalonsnál és
Supesnél repülőgép leszálló helyeket
és pályaudvarokat sikerrel bom-
báztak.

Keleti hadszíntér:

Smorgon vidékén egy német re-
pülő, légiharc után, leszedett egy orosz
repülőgépet.

Balkán hadszíntér:
Különös esemény nem volt. Leg-
felsőbb hadvezetőség. (Minister-
elnökség sajtóosztálya.)

Angol partok bombázása.

Berlin. A Wolff-ügynökség je-
lenti: A május 19-éről 20-ikára vir-
radó éjjel egyik tengeri repülőrajunk
a flandriai tenger partról kiropulve,
bombát dobott a doveri, deali, roms-
gatei, brodstairsi és orgolei kikötő
telepekre és erődökre. Számos
helyen gyújtó- és robbanó hatást ti-
gyeltek meg. Az ellenség partvédő
ágyui és osztagai hevesen lőttek, de
a repülőraj sertetlenül tért vissza.

Föld és ház.

Arad, május 20.

Néhány hét óta az újságoknak
rég szünetelő rovata újult föl: az
Ingatlanok torgalma. A háború idején
megtogyott és újra megizmosodott
önbizalom nyilvánkozott meg ebben is.
Az az aggodalom, hogy a hadműve-
letek a lehetőségek végső határára
ide is eljutatnak és az ellenség útja
előtt gazdátlanul kell hagyni földet
és házat és hogy a házak az ellen-
ség bombáinak lenetnek martalékul:
már több, mint egy esztendeje ele-
nyészett. A földbirtok már csaknem
olyan spekulációs anyag kezd lenni,
mint a háború megelőző, parcellázó
esztendőben. Fővárosi nagybankok
tízezer és százezer holdas birtokok és
vásárlások terveit építik és ütik
nyélbe és a kisebb tőke is földvéte-
lek után néz. A föld mellett pedig a
házak után növekvő érdeklődés nyi-
latkozik meg, a mi mindenesetre
egészségesebb tünete a tőkebetekte-
tésnek, mint az a mód, a mikor az
életmiszerek és közgazdasági cikkek
összevásárlása és fölhalmozása ál-
tal igyekszenek a tőkéket jövedel-
mezíteni.

Nem kell a háború végét bevárni,
hogy az ingatlanok jövődjé perspek-
tiváját meg lehessen látni. A földbir-
tok arat kétszertelenül növeik a há-
ború alatt kétszeresre emelkedett
gabonaárak, s a mezőgazdaság fő-
ágának, az állattenyesztesnek szédítő
jövedelméi. Sajnos, arra kell számí-
tani, hogy ezek az árak a békekötés
után csak lassan fognak csökkenni,
a régi vízhozó pedig talán sohase
jutnak. Igaz, hogy ezzel szemben a
munkabérek is emelkedtek és ez
szintén nem fog a háború után vál-
tozni, sőt maga a megmunkáltatás is

nehézebbé vált, megdrágultak a mező-
gazdaság összes befektetései és üzemi
szükségletei. Mindez azonban csak a
tőkeszegény földbirtokosokat érinti.
Ott, ahol kellő tőke áll a gazdálkodás
rendelkezésére, nemcsak a megnöve-
kedett terneket bírják el, de megtalál-
ják a módját a föld termő erejének
fokozására, jövedelmezőségeinek jobb
kiaknázására, úgy, hogy a földbirtok
nagyobb hozama szinte állandónak
tekinthető, s ez a földárak növekedé-
set vonja maga után.

A házak áremelkedése szintén
előre várható jelenség. Itt egyelőre a
jövedelem szaporodásáról nincs szó.
Ma még az ellenkezője tapasztalható,
a hadbavonulások folytán megszaporo-
dottak az üres lakások, az igények
mérészkése kevésbé keresetté tette a
nagy lakásokat és a hadbavonult la-
kokat védő és indokolt rendelke-
zések megnövesztették a házbérhatra-
lékokat és csökkentették a háziurak
jövedelmét. Ily állapotok között ter-
mészetesen a házbéremelések nincse-
nek divatban. Kétszertelen azonban,
hogy az összes építési anyagok,
a nélkül, hogy bennük nagyobb
szükséglet mutatkozott volna, ha-
talmasan megdrágultak, a mi-
hez természetesen nagyobb ipari
munkabéreket kell számításba venni.
A háború előtt épült bérház, ha azt
ma építenék, az akkori építési költ-
ségnek kétszeresébe kerülne. E miatt
valószínű, hogy a magánépítkezések
a háború követő első esztendőben
szünetelni fognak és miután — kü-
lönösen a városokban — a lakosság
szaporodására számítani kell, a nö-
vekvő lakáskereslettel szemben csak
a régi házak fognak állani. Hozzá

kell venni, hogy az építkezés egyik előfeltétele: az olcsó és hosszú lejáratu jelzálog-hitel a háboru után előreláthatólag hosszú ideig nem fog rendelkezésre állani. Azok tehát, akik pénzüket házbirtokba szeretik fektetni, a háboru alatt és egy darabig az után is nem fognak építkezni, hanem a meglevő házakat fogják megvenni és az ezzel növekvő kereslet től fogja emelni a házak értékét is. Hogy azután a megdrágult házak utóbb magasabb lakásbéreket fognak hozni, — ez, ugyánlázik kikerülhetetlen lesz.

Ugy a föld, mint a házérték növekedésére kétségtelenül hatással van a pénzbőség is. A városi házak várható áremelkedését, azzal is indokolják, hogy a háboru után a mezővárosok és falvak azon elemei, amelyek a háborus viszonyok következtében vagyonra tettek szert, előre láthatóan nagyobb számmal fognak a városba költözni, kulturát, kényelmet és szórakozásokat keresni és ez megnöveli úgy a lakásoknak, mint a házaknak keresletét.

Olyan jelenségek ezek, amelyekből sokféle konzekvenciákat lehetne levonni. Most talán elegendő, ha azokat fölemlítettük: akiket érint, gondolkodjanak rajta és számoljanak azzal a hatással, amely ennek az ingatlan-drágulásnak nyomába fog jönni.

VAROS ES MEGYE

Jóváhagyott államsegély felosztási tervet. A belügyminiszter ma érkezett leiratával arról értesítette a város közönségét, hogy jóváhagyta azt a közgyűlési határozatot, amellyel a negyven ezer korona rendőrségi államsegély felhasználását szabta meg. Kivételt csak a

detektívek fizetés emelésével tett és nem engedte meg, hogy alapfizetésük 1400 koronánál nagyobb legyen.

Huszonkét háborus hónap Angliában.

(Magyar urileány tapasztalatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Pozsony, május 20.

Huszonkét hónapi távollét után most érkezett haza Angliából egy pozsonyi urileány, Böbel Gréti, aki az egész időt Angolországban töltötte, mint nagybátyjának, Prüger Henrynek, a pozsonyi „Savoy” és „Carlton” szállók tulajdonosának vendége. Böbel Gréti közel két esztendei tapasztalatairól ezeket mondta el:

— Pár héttel a háboru kitörése előtt, 1914. július 2-án hagytam el Pozsonyt, hogy nagybátyámhoz Angolországba utazzam. Július 5-én érkeztem oda, még pedig Bexhill on Sea városába, mely a csatorna mellett fekszik. Itt ért bennünket a világháboru kitörésének híre. Az angolok igen tisztességesen bánnak az osztrák és magyar állampolgárokkal, ezért szerencsére semmi bajunk nem történt. Az ő egész gyűlöletük Németország és a németek ellen irányul. Nagybátyám, Prüger Henry, a királyi automobil-klubnak, a „Royal Automobil-Klub”-nak volt az igazgatója, de az ellenségeskedések megkezdése után felszelve érte magát állásában és habár erre felszólítást nem kapott, mégis lemondott állásáról.

Az Angliával ellenséges államok polgárainak védelmét az Észak-Amerikai Egyesült Államok nagykövetsége vállalta el, nagybátyám tehát az amerikai nagykövetség magyar-osztrák osztályának szolgálatába állott és a háboru kitörése óta azoknak jöletti ügyeivel foglalkozik, akiket az angol hatóságok veszedelmeseknek tartottak és jónak láttak internálni. Nagynénémnel 1914. december hónapjáig maradtunk Bexhill on Seaban, azután

több mint hat hónapig Eshes városban laktunk, az 1915. év nyarát pedig a Themse mellett fekvő Pangbourne városban töltöttük, később — elutazásomig — Newbury városkában laktunk. Közben igen sokat jártunk be Londonba s egyetlen dolgunk az volt, hogy a lakóhelyünk elhagyása alkalmából ezt mindig be kellett jelentenünk a hatóságnak.

A napokban végleg elhagytam Angolországot, Gravesend kikötővárosában szálltam hajóra, még pedig egy holland hajóra. Két hölgyel utaztam: az egyik magyar asszony, egy budapesti mérnöknek a felesége, a másik egy grázi hölgy volt. A kikötőben alaposan megvizsgáltak bennünket, hogy nem viszünk-e aranyat vagy valami titkos irást magunkkal. Gravesendből a hajó Vlissingen hollandi kikötő felé vette útját. Ez az út rendes körülmények között hat óráig tart, most azonban tízenöt óra alatt tettük meg, mert az aknák miatt a hajózás csak a legnagyobb óvatosság mellett lehetséges. Volt egy hely, ahol a hajó három óra hosszat várakozott a dagály bekövetkezésére, mert apály idejében nem lehet veszély nélkül közlekedni. A hollandok igen szeretettel fogadtak bennünket. Csakhamar folytathattuk utunkat haza felé. Hasonlóan kedves fogadtatásban volt részünk az első német állomás, Cochban is, mely Düsseldorf közelében van, Kölnön, Nürnbergben s Passaun át érkeztem vissza Bécsbe és onnét haza Pozsonyba.

Az angolok háborus hangulatáról Böbel Gréti ezeket mondotta el:

— Angolországban nagyon megoszlik a közönség véleménye a háboruról. Igen sokan aig várják már a békét, mások meg azt mondják, hogy addig nem szabad békét kötni, amíg le nem törnek a németeket! A legjobban félnék a Zeppelinektől. Londonban minden alkal redőnyet van ellátva, hogy a német lég-hajók támadása esetén a várost elsötétíthessék. Ebből is látszik, hogy a Zeppelinek támadásaival leginkább nincsenek megelégedve... Nagybátyám, aki a háboru kitörése előtt már évek hosszú során át kint élt Angliában,

Két öreg honvéd.

Az omski tábor nyolcas barakjában
Két fogoly honvéd üldögélt magában,
Távolbanész, borongó szemekkel —
Hajuk deres, mint novemberi reggel.
Az est homálya lomhán ballagot,
Sötétbe fogta mind az ablakot,
Kint szürkeségből némán hullt a hó ...
... Gyérült, megritkult ajkukon a szó —

Ráfonva karját a bajtárs nyakára
Csak megszólalt az egyik nagysokára
Lehelletalkán, mint fojtott sóhajtás:
„Mondd, mért vagy olyan bánatos ma, pajtás?
Mi fájhat neked, szólj, mi van veled?
Hisz otthonról kaptál ma levelet!
Látod, én soha, soha nem kapok
Szerelmes szótól reszkető lapot ...”

Felelt a másik: „Bánatom mi tenger,
Mint érted azt, boldog, magányos ember!
Nem tudod azt, mi éget és mi fáj,
Ha otthon éhes négy kis fecskeszaj.
Sziwemtől szakadt négy ártatlan kincsem,
Négy kicsi árvám, kinek apja nincsen, —
És velük az én hervadó virágom:
Én legdrágábbam az egész világon ...”

Ha fókáit védőn eltakarja:
Nem rokkant belé, puha gyenge karja?

Nem zúzza el, ha durván elrohog
Lilkom vállán nagy, nehéz robot? ...
Megbirja hajlós, karcsú nyárfa teste,
Hogy érttem keseregje reggel, este ...?
S aranyhaját, ha estenden kibontja,
Hány ezüstszállal szötte át gondja —?

Megbirja-e, hogy áldott ősi földem
Megálljon tisztán, kenyértermőn, zölden:
A földadót, a munkabért, a terhet —?
Isten haragja százszor porba verhet!
Ugy meggyötörnek mind a drága képek,
A lelkeim gyászba' jár bármerre lépek ...
Ki lelkeim szelid vigaszának termett;
Ma ostrom az asszony és a gyermek ...

De jó neked, pajtás, de százszor könnyebb!
Nem hullnak érted sós, keserű könyvek,
Édes orcákon barázdát nem ásnak ...
Ha neked fáj, nem fáj a szíve másnak!
A balszerencse bármi sorsot ró rád:
Nem virrasztanak veled lázas órák!
... Ha útszéli koldustarisznyát látok
Reszkető szívvél gondolok reátok ...”

Az első szót: „Istent ne káromold!
Téged minden gazdag kegyelme volt.
Szép, meleg asszony — forró bácsácsók —
Nyakad köré fonódó szent kacsók —
Angyali szó, mint drága gyémánt tiszta:
Édes apám, csak hamar jöjjön vissza!

Nincs magányos napod, sem éjjeled:
Hisz, éjjel-nappal itt járnak veled ...

Nekem a jobb? — Hát mondd, ki vagyok én?
Egyedül bolygó öszülő legény.
Korhadó fa, fáradt, gyümölcstelen —
Nyár emléke nem jüti bús telem ...
Vagyok páratlan, gubbasztó madár:
Olyan mindegy az idegen határ!
Sívom a sors itten, vagy ottan, ássa!
Lelkemnek nincs új mosolygó mása ...

Téged meg várnak égi türelemmel,
És türelmellen, forró szerelemmel!
Hol sugarasan, hol szorongó gyászba
Te vagy az oltárkép az ősi háza —
S ha fülhajmullik majd a béke napja:
Öt drága szívnek te leszel a pajta —
Te léssz az üdvöt hordozó hajó ...
De jó neked, én istenem, de jó ...”

Az omski tábor sötétben pihent,
Szürke hálóval vontá át a csend. —
S jött messziről édesbús álmok szárnyán
Asszony s gyereknép mint szelid szivárcány ...
Két öreg honvéd borongva, merengve
Még sokáig behallgatott a csendbe —
Fejük lehajtva, szemük könyben égve
Még nagysoká bámultak a sötétbe ...

GRALLERTNE MARTINI HILDA

semmi baja nem esett. Ő most konitársainak ügyeivel foglalkozik az amerikai nagykövetségen, csak a tengernek nem szabad a közelébe mennie. Legalább ötven angol mér föld távol-ságban kell maradnia a tengerből, nehogy jeleket adhasson az Angliával ellenséges hatalmak hajóinak...

Aradon jó bortermés várható.

— A hivatalos vetés-jelentés. —
Saját maosítónk telefonjelentése.

Budapest, május 20.

A földművelésügyi minisztérium ma adta ki második vetés-jelentését, amely lényegében a következő:

A május első felében uralkodott hívós idő kedvező volt a még áprilisban elmaradt mezőgazdasági munkák elvégzésére, azonban nem volt kedvező a növényzet fejlődésére, amelyet némileg vissza is vetett. Tehát ez a két hetes idő, amelyről a legutóbbi vetés-jelentés megemlékezett, lényegesen túl, de késkedett. Azonban az őszi vetések mégis előbbre vannak, mint más esztendő meglehető időszakában.

A kalászosokkal bevetett terület nagysága ez ideig még nem egészen ismert, de valószínű, hogy az elmúlt évszázados csapadékok miatt kisebb, mint más évben. Megállapítható, hogy az őszi vetésből maradt területből sikerült tavasziakkal egy jó részt bevetni és így vetetlen csak az üres, a mi teljesen víz alatt áll.

Az őszi buza állása általában jó, bár az utóbbi szeles idő ártott neki. A korai vetésű buza már kiképződött. Helyenként levél rozsa lépett fel, bár emiatt csak néhány vármegyéből érkezett panasz.

Az őszi rozs állása jó, szépen fejlődik. Egyhangúan jelentik az egész országból, hogy más évekkel szemben jóval előbb van és a beérése és aratása is hamarabb lesz.

A tavaszi buza jól kelt, közepesen fejlődik, a késői gyenge. Levélrozsa is bántja a növényzetet. Az árpa és a zab igen jó, de sok napos idő kellene neki.

A tengeri néhol kissé megsárgult, de legtöbb helyen zöld és erőteljes fejlődésű.

A burgonya-ültetést beejesték. A cukor és takarmányrépa egyenletesen kel ki.

A kertiek jól fejlődnek, a legelők szépek.

A gyümölcsösökben az áprilisi fagy nagy károkat okozott, míg a meleg idő hernyót hozott. A legtöbb helyen jelentékeny károk vannak a korai fajtákban. A terméskilátás az ország egyes helyein különböző, de legtöbbször gyenge, közepes.

A szőlő legtöbb helyen hajtásnak indult kedvező időjárás mellett. Az őbor legtöbb helyen elfogyott. Közepes bortermés várható országwide.

Aradon és a kerületben jó terméskilátások vannak. Az őbor teljesen elfogyott az új bor keves, a kereslet élénk.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára.

Nem várt meglepetéseket hoz a nyár.

— Anglia három évig akarja húzni a háborút. — Clemenceau a franciák kitartásáról. —

Saját maosítónk telefonjelentése.

Budapest, május 20.

Basel. A Belfortban megjelenő Froncier című lap egy cenzurált cikket közöl, amely rámutat arra, hogy Anglia olyan bevételeket eszközölt, mintha még három évre rendelkezne be a háborúra, dacára annak, hogy Franciaország reméli, hogy a nyár nem várt meglepetéseket hoz majd és a hadviselők pénzügyi helyzete is a háború végét jelenti.

Berlin. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti: A Reuters-ügynökség közli, hogy Grey az angol miniszterelnök kijelentette, hogy a Vaukan Nemzetországot felszólította volna, hogy mondjon le a tenger-alatti háborúról. Ez a közlés nem felel meg a tényeknek. A pápa Németországnak és az Egyesült Államoknak tudomására adta keszseget, hogy a két állam között fennálló viszolyt elsimítja. A német császár azonban a papának — rámutatva arra, hogy idközben az Egyesült Államoknak már elment a választás — a jó szándékot megkoszolta.

Berlin. Egy olyan politikus szerint, aki az orosz-amerikai viszonyokra egészen be van avatva, Asquith azért szellett az ir. ügyekben, mert a tolmácsok kivégzése, a katonai törvényesítések

szigorú és Maxwell tábornok kegyetlen rendelkezése elnyomta ugyan egyelőre az ir. torradalmat, de az ir. nemzeti párt és az Ulster-párt régi konvenciói újra föléledtek. Asquith fél, hogy a parlamentben az ir. események folytán újra aktuálisá válik a régi annyira végzetes homerul-kérdés és ezzel a nemzeti párt és az Ulsteriak között a régi gyűlölet újra fokozódik. Az Asquith-kormányt az ir. szervezetek tartják hatalmon és ha Redmond kívánásai nem teljesülnek, könnyen kabinetsvárság támadhat.

Asquith az ir. nemzeti párt kielégítésére eszvesen adna Redmondnak és pártjának ideiglenes felelős miniszteriumot, de ott az az aggodalom, hogy mit szól ehhez az Ulster-vezér? Ma minden tekintet Carsonra összehajlik. Angliában és az a kérdés a legégetőbb, hogy Anglia háborújára és az orosz-amerikai kritikus helyzetre való tekintettel, meg fogja-e adni az Ulster-párt ezt az ideiglenes engedélyt az ellenpártnak? Asquith arra volt kíváncsi, hogy Irországban a közvélemény miképpen fogadja a régi rendszernek ezt a nagy reformját?

Csak esután dől el, hogy a miniszterelnök tárgyalásba bocsátkozik-e a két ir. vezérrel és megkéri őket arra, hogy a mai kritikus helyzetben használják föl minden befolyásukat, hogy az Ulster-kérdést csak a háború után intézzék el.

Clemenceau a hadsereg ellenőr.

Különös a franciák mostani hangulata a hadsereg főparancsnoksága ellen. Vajon tényleg tulsúlyra jutottak-e a royalisták, akik most a hozzájuk nagyon hajlamos Briand segítségével Journe helyére Castelnau-t, a köztársasági államforma ellenségét akarják úteln. Híreskes a cenzura kétszínű játéka is. Két egymással homloksztyenest ellentétes irányú lap, a Gaulois és a Petit Parisien hossza emlékeztet: közölhetek Verdun ostromáról, amelyben Joffre-t azaz vádoztak meg, hogy a német offenzíva megkezdésének napján elrendelte a Maas jobbpartján lévő állások kiürítését, ami által Verdun martalékul dobtá volna. Csak egyes tábornokok, mint például Petain nyílt engedelmessége hártotta el a katasztrófát.

Clemenceau, akinek a hadvezérek vitájában a döntő szót kellett volna kimondania, ép inspekciós uton volt. Az Havas ügyvédség ekkor rövid hírt írt az ő székének a semleges sajtóban, amely szerint Clemenceau a győzelem biztos tudatával tért vissza. Clemenceau azonban lapjában cikket írt utazásáról s ez a cikk másképp hangzik:

— Husz hónap óta — írja — először ad-tott meg nekem, hogy akadálytalanul lássak, halljak és kérdezzek a tisztektől és legénység-től befolyásmentes, igaz válaszokat kapjak. Mert oly pontra érkezünk, amikor többé nem lehet az igazságot katonai titkokra hivatkozva takarni. Volt idő, amikor hallgatni kellett. De kell időnek lenni, amikor kötelességünk beszélni. A háború fordulóponthoz ért, a mely parancsotól követeli, hogy bizonyos igen súlyos hibák ne ismétlődjenek meg. Hogy ezt megakadályozza, az a parlament kötelessége. Ha Briand azt hiszi, hogy

utálatos ceruzája segítségével mindörökké el-zárja az igazság útját, téved.

— Clemenceau a nyugati frontra, hogy lássak, a Pas de Calais-tól a svájci határig ket-ezar kilométeres utat tettem meg: én láttam. S utólagos jelentésem ne nyugtalanítsa a publikumot. Bizom rendületlenül hadseregünk vég-leges győzelmében — ha organizációnk bizonyos hibáiról nemcsak beszélni fogunk folyto-nosan, hanem azokat ki is küszöböljük. A ka-tonák és vezetők mindig azt választották ne-kem: Kitarunk. Muszáj kitarannunk. Il le faut! Szerettem volna, ha egész Franciaország hallhatta volna ezt az ekeseredett szót, amely az új kereszt-háború jelszava. De nem elég, hogy mi csodáljuk a francia vér csodatetteit. „Ki kell tartanunk”, ez kell hogy a jelszava legyen a vesetőknek is, valamennyi vesetőknek. Néhány ezek közül a vezérek közül — akiket jól ismerek — olyan tegyalmi büntetést érde-meitnek, amelynek visszhangja a parlamentig is eljutott. Lehetetlen elhinni, hogy a mi tajunk, amely ilyen katonákat termelt, ne produkáljon hozzájuk méltó vezetőket is. Szomorú, de be kell vallanunk, hogy a tábornokok közül nem egy, hibáinak épen sokaságával szereste meg a nyilvános elismerést, koronázta meg karrier-jét. De azt hiszem, hadseregünk meg fogja találni a hozzá méltó főparancsnokságot. Ut-moa főleg arról győződtem meg, hogy mi hi-ányzik még nekünk, mire van még szükségünk.

Genf. Humbert szenátor a Journalban azt írja, hogy még abban az esetben is, ha Verdunról megtízszereznek a nehéz francia tüzereséget, nem igen ke-rüthetik el a katasztrófát.

LEGUJABB.

— Reggel három óraker érkezett telefonjelentés. —

Békeközvetítők: a pápa, a spanyol király és Wilson.

(Anglia és Oroszország külön érdekei a békekötésnél. — A német kormány békefeltételei súlyosbodnak.)

London. Sir Edward Grey az orosz birodalmi дума tagjainak tiszteletére adott banketten tartott felkötésében így szólt:

— Kedvvel foglalkozása ellenségeinknek, hogy oly módon tüntetnek fel bennünket, mintha egyenlenség lenne köztünk, a szövetségesek közt. Azt mondják, hogy nem követünk azonos célokat, mindegyikünknek külön érdekei vannak. Már pedig végleg tudomásul, hogy közösek a veszedelmek, közös a mi ügyünk és közösek a fáradozások, amelyekkel a béke feltételeit megállapítjuk éppen úgy, mint a hogy a harcban szorosban együtt vagyunk. Ha a béke napja megerkezik, természetes, hogy Oroszország és a többi szövetségesek érdekeit is olyan gondosan tekintetbe vesszük, mint a mieinket. Orosz szövetségesek meggyőződhetek, hogy mi mindent, katonát, aranyat, anyagot harcba vetünk és Anglia mindent megtesz a háborúért, hogy fértiakat szerezzon a flotta és a hadsereg számára és hogy új eszközökkel járuljon hozzá a közös sikerhez.

Berlin. A külügyi hivatalhoz közel álló Berliner Lokalanzeiger Legendák cím alatt cikket közöl, amelyben állást foglal azon híresztelések ellen, amelyek a legkülönbözőbb formákban terjednek el és amelyek szerint Németország minden áron békét

akar kötni. A cikk a következő szavakkal végződik:

— Felesleges kijelenteni, hogy e híresztelésekből egy szó sem igaz. A német kormány a birodalmi kancellár által az egész világ előtt bebizonyította készségét a békére, miután az erősebb erkölcsi kötelességének tartja az ellenségnek tudtára adni, hogy kaphat békét, ha akar. Azt hisszük, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy ezek a feltételek azoknak az áldozatoknak arányában, amelyeket a háború további folytatása követel, szigorubbak lesznek. Együttal tudjuk, hogy eltekintve a kancellár nyilatkozatától, sem hivatalos, sem nem hivatalos természetű lépések nem történtek a német kormány részéről, vagy a német kormány buzdítására, hogy a német birodalom ellenségeit békekötésre indítsák.

Amsterdam. Madridi magánjelentések szerint a pápa és Aiton király egyrészt, a pápa és Wilson másrészt a béke létrehozásán dolgoznak. Főcéljuk egyelőre a teyverben álló hatalmakat teyverszünet megkötésére bírni, amely miatt a tárgyalásokat meg lehetne indítani. Aiton király annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a teyverszünet biztosan bekere vezetne, miután a hadviselő felek mindegyikere nevezve lehetetlen volna, hogy a harcot újból tevegye.

felvételek, amely a tömeggyilkosság föltedezésekor készült a helyszínen. Az érdekes filmet csak hosszú utánjárással tudta megszerezni az Apolló, amely héttől kezdve mutatja be új műsor keretében. A hétfői új műsoron egy grandiózus Nordisk-dráma: Az ötezer éves átok is vetítésre kerül. Ez a kép valószínűleg a filmgyártásnak.

* Vasuti katasztrófa izgalmas és szenzációkban gazdag társadalmi dráma vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban. Vasuti katasztrófa — e szó magában is elég, hogy félelmet keltsen bennünk, hogy a legszörnyesebb, a tűzhalál képét idézze föl agyunkban és mindjárt, szinte önkéntelenül is előtérül a kérdés, vajjon ki a bűnös, ki követett el olyan vétke mulasztást, mely a szerencsétlenséget előidézte. A film folyamán egy mély megrendítő drámába nyerünk bepillantást és sajnálattal fogunk eltelni a szerencsétlen iránt, akinek lekiismeretét a katasztrófa előidézése terheli. — Legközelebb: Halálkeringő szenzációs katonai dráma.

* Az arany hatalmában. (Amerikai társadalmi dráma az Urániában.) A színház ma egy társadalmi drámát mutat be, mely tárgyanál és kiállításánál fogva a legelső közé tartozik. Az elmúlt hét detektív szenzációi és mostani új nagyszabású drámák közé mintegy pihenőül van ez a kép beiktatva. Egy milliárdos leány és egy festő szerelmi története van e képben feldolgozva, mely a maga bonyolított szálával, újszerű meglepetéseivel leköti a néző figyelmét. A festő régi ideálja mindenütt üldözi a szerelmes párt és amikor a festő, mint hajomunkás átjut a tengeren: ő is megszakít minden összeköttetést vele, mert az arany hatalmába került embert nem becsüli semmire. Amde ott is lekiismeretesen bántják és a festő megértve érkezik vissza. Ninon jegyese meglepetéssel neki és egy szerelmes szegény, de sokkal több van. A zoldszemű ember detektívfogadás, mely Budapestre olyan nagy szenzációt keltett, legközelebb az Urániában kerül színpadra.

* A legújabb háborús filmet, a „Mi rezervistáink”-at szerdán mutatja be először az Apolló-színház. A háború borzalma és tölemelő romantikája ügyesen van beáallítva ebbe a nagyszabású drámába, amelynek a mesés szerepe külön történetet alkot, de azért kapcsolatban van „A rezervista áma”-val, amelynek oly nagy sikere volt Aradon is. Ennek a legújabb háborús filmnek is Zsener ír tubemaszó muzsikát. Vasárnap utóljára kerül vetítésre „Az örök vándor” című megkapó dráma.

* A rezervista kadet, Lehár zenés háborús slágere, legközelebb bemutatásra kerül az Erzsébet-mozgósínházban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az Aradi Gyermekfelruházó Egyesület, mint ismeretes a hó 27-én és 28-án a színházban nagy jótékonyvető műkedvelői előadást rendez, amelynek védnökségét Augustus főhercegeasszony fogadta el. Az estély műsora a következő: 1. Nyitány: Előadja a 33. gyalogezred zenekara. 2. Prolog: Irta Perovichné Hofbauer Elma, előadja Schöör Gitta. 3. Énekszámok, előadja Künstler Irén. 4. Monolog, előadja Balla Hajni. 5. Táncok, előadják Austerweil nővérek. 6. Szobortabló és képek, rendező Balla Frigyes. A) Szobrok: Buosu: Fábry Páncs és Vasárhelyi László. — Thorwaldsen Amer és Venus: Popp Anny és Pók Annus. — Aigelin Mignon: Winkler Médi. — Prof. Schrott Golyódobó nő: Oravetz Lenke. — H. Testeire de Netto. Elhagyatva: Reichert Ilona. — Az utolsó menedék: Ecker Erzi. — Chapu Orleansi szűz: Havas Böske. — B) Festmények. Keleti virágárus leány: Uchtritz-Amadé Emilné grótné. — Batoni Madonna: Steiner Istváné. — Kleopatra: Priegl Irén. — Ruth: Igaz Sári. — Leány az idegenből: Nussbaum Lilly. — A titok őrzője: Singer Vilma. — Rachel a kútnál: Färber Irénke. — Almodozó: Marossy Maci. Szünet.

7. Két gránátos. Elmód Tamás egy felvonásosa, rendező Várnai Jenő. Szereplők: Cselkó Inci, Zubor Imre dr., Weil Károly dr., Szartner Sándor. 8. Schmet Rózi tánc. 9.

Kara Győző Mese, Előadja Kara Manó. 10. Rózsa Magda énekszám. Szünet.

11. Leányverseny, vigjáték, írta Zomjory Andor, rendező Várnai Jenő. (A Kölcsey Egyesület engedélyével.) Szereplők: Cselkó Gizi, Hofbauer Magdi, Széll Edith, Winkler Médi, Färber Erzi, Marosi Manó, Klein Alies, Weil Károly dr., Kovacsics Gyula, Lele Győző, Probst Endre. 12. Ejtélt menüet. Rokokkó jelenet, előadják Andrányi Médi baronesz, Schöör Gitta, Kintzig László és Vasárhelyi László. 13. V. László udvara. (Előkép. Székely Bertalan testmánya után rendező Balla Frigyes.) Szereplők: Kovacsics Gyula, Zubor Imre dr., Steiner István, Baross Zsigáné, Andrányi Médi baronesz, Luczay Endréné, Popp Anny, Schöör László, Urbán Gazsi báró, Blaskovich, Baross Zsiga, Uchtritz-Amadé Emil gróf, Ürményi Bernát, Kiss Lajos. 15. Mesejáték. Irta és zongorán előadja Tarnay Alajos. Előképek szereplői: Simó Inka, Pók Anna, Fábry Páncs, Urbán Gazsi báró, Marossy Buri, Güek Erzi, Csepreghy Margit, Igaz Sári, Steiner Istváné, Kiss Lajos, Grauer Adi, Róna Böske. A helyárok száz százalékkal vannak felemelve. Jegyek keddtől kezdve mindkét estére Gonda László színházi pénztárosnál válthatók.

* A cinkotai rémdráma felvétele az Apollóban. A cinkotai tömeggyilkosság még ma is élénken foglalkoztatja az embereket. Ezért nagy érdeklődéssel tarthatnak számot azok a

SPORT.

+ ATE—AMTE. A legnagyobb érdeklődéssel tekint Arad város sportközönsége a ma d. u. 5 óraker előadásra kerülő ATE—AMTE mérkőzésre elé. Ez alkalommal dől el, ki viszi a vezető szerepet Arad kiválóan fejlett sportjában és éppen ez osztónyi arra a két egyesületet, hogy a legjobbjait állítsa a pályára. Ezt a mérkőzést megelőzőleg tél négy órai kezdettel az AMTE I. b. fog játszani a házi ezred új összeállítású csapatával, melyben ez alkalommal több neves aradi katona játékos is fog szerepelni. A szünetek alatt a 33-ik gyalogezred zenekara fogja szórakoztatni a közönséget. Helyárok: páholy 5 korona, számozott ülőhely 1 korona 20 fillér, tribün ülőhely 80 fillér, állóhely 60 fillér, katonajegy 40 fillér, diákjegy 20 fillér.

Naponta jönnek a Carmen Sylva vonatok.

— Románia forgalma a központi hatalmakkal. — Bratianu politikája diadalmaskodott. —

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, május 20.

A ma reggel megjelent bukaresti lapok jelentik:

A román vasutak igazgatóságánál érdekes értekezletet tartottak tegnap. Az értekezleten részt vettek: Danilescu D. a forgalmi ügyek igazgatója, Lindermann, a berlini „Zentraleinkaufsgesellschaft” igazgatója, továbbá Mereuta Cezar aligazgató és Gheorgiu mérnök, a vagon-rendezési osztály főnöke.

Ezen az értekezleten részletesen megbeszéltek azon technikai intézkedéseket, amelyekkel a Németországból szállítandó árukat minél gyorsabban továbbíthassák az országba. A Németországból Romániába szállítandó áruk körülbelül 2000–2500 vaggont tesznek ki s amelyeket mintegy 70 vonattal szándékoznak két és fél hónap alatt elszállítani. Naponta 30–34 vonatból álló ugynevezett „Carmen Sylva” vonat fogja az árukat szállítani Pradealon át, megvámolás nélkül, hogy a vonatok gyorsabban folytathassák útjukat Plojest felé. A vagonok kiürítése után azok felett a „Zentraleinkaufsgesellschaft” rendelkezik. Ezekre a vagonokra Németország részére szállítandó romániai, török és bolgár árukat raknak. Az Ausztria és Magyarországgal az utóbbi napokban létrejött megegyezés folytán a németországi áruk átszállítása teljesen biztosítva van.

Bukarest. Plojesten az első „Carmen Sylva” vonatot a bukaresti kereskedelmi kamara titkárával az élén egy román és Lindemann igazgatóval az élén egy németországi bizottság fogadta. A fogadtatás után a plojesti állomás éttermében bankett volt a bizottsági tagok részére. Az összes árukat a plojesti vámhivatalnál vámolták el.

Bukarest. Az egész román sajtó az Ausztria-Magyarország és Románia között létrejött kereskedelmi szerződéssel foglalkozik, amelyvel kölcsönösen szabályozták az árukicserélés módjait. A oroszok lapok, az Adevurul, az Universul, a La Roumanie, az Actiunea és az Epoca vezércikkekben foglalkoznak a kereskedelmi szerződéssel és sajnálkozva említik, hogy a román kormány újabb és újabb kapcsolatokat létesít Románia és a központi hatalmak között. Így nem csodálható, hogy a román közvélemény mindjelenben a központi hatalmak felé hajlik és egészen eltordul Oroszországtól és szövetségeseitől.

A „Seara” a következőket írja: A hadiesemények minden kétséget kizáróan megállapították, hogy Románia, amelynek ipari élete egészen jelentéktelen, gazdaságilag a központi hatalmakra van utalva. Mert ha Ausztria-Magyarország és Németország nem látják el Romániát iparcikkkel, válságba sodorják a román gazdasági életet, amelyre az iparcikkek hiányában beálló nagy drágaság elviselhetetlen sulyként nehezédnek. Ez azt jelenti, hogy amíg

Romániának nincsen megfelelő belső ipara és kereskedelme, amelyre támaszkodva, önálló gazdasági politikát folytathat, addig a központi hatalmakban kell jobarátot keresnie és találni.

A „La Politique” így ír: Az osztrák-magyar-román gazdasági és kereskedelmi megegyezés, melyet most kötöttek és a bolgár-román megegyezés, amelynek megkötése már csak napok kérdése, szerencsés következménye és folytatása annak a megegyezésnek, amelyet nemrég Németországgal hoztunk létre. Mindezeket a szerződéseket azért kötöttük meg, hogy biztosítsuk Romániának zavartalan gazdasági életét. A három gazdasági megegyezés a mi helyes gazdasági politikánk következménye és bizonyosága annak, hogy kormányunk az ország érdekeit igazán szívén viseli. Hinnünk kell, hogy ez a három szerződés Bratianu politikájának diadalát jelenti.

Bukarest. A bolgár lapok szerint azok a szerbek, akik az osztrák-magyar csapatok elfoglalása idején hazájukból Romániába menekültek, most tömegesen térnek vissza Szerbiába. Ez a körülmény igazolja, milyen bizalommal viseltetnek a szerbek, hazájukról kapott értesülések alapján, az osztrák-magyar hatóságok iránt.

Bukarest. A román kormány megengedte, hogy a Németországból érkezett nagymennyiségű nyomdai és papíráru küldemény Románián át Törökországba szállíttassék.

Augusztia főhercegnő aradi jótékony est védnöke.

— A Gyermektelruházó Egyesület tiszteletes elnöke. —

Arad, május 20.

Meglepődéssel olvashatták sokan az aradi lapok rövid közleményeit, amelyek arról adtak hírt, hogy Augusztia főhercegnő elvállalta az Aradi Gyermektelruházó Egyesület által rendezendő estély védnökségét. Szokatlan és ritka kegy érte azáltal az aradi jótékony egyesület, mert eddig nem volt arra példa, hogy a fenséges asszony vidéki jótékony mozgalomban aktív részt vett volna.

A legmagyarabb főhercegnő asszony annyira népszerű neve nálunk már-már az udvar fogalmával egyenlő. Akik távol élnek az udvar levegőjétől, távol a magas udvartartástól, szinte már masszelinnek, elérhetetlennek látják ezt a legmagasabb fórumot. E nagy távolság miatt — hisz maga az udvartartás oly ritkán idősített körünkben — az udvar jótékony napugara sok-sok helyre nem juthatott el s így nem csoda, ha néhol egészségtelen hajítások (egy egészséges demokrácia fattyu-hajtása) tejlődhetnek.

Augusztia fenséges asszony személye azonban magasatos tulajdonságaival mindig megtalálta az emberhez vezető utat. Mindenütt ot

volt és ott van, ahol fájdalmat kell enyhíteni, könyvet kell letörölni, kiváló szaktudású orvos, aki azonban a lélek bajait is gyógyítani tudja. Ahol szükség van gyámolításra, ott van, ahol sirnak, enyhíti a bánatot. Melegén égő szíve, fenkölt lelke egész világot fog magába.

Arad várost — mint környezetét bizonyítja — legutóbbi ittartózkodása óta szívébe foglalta s most újra itt lesz a mi királyi hercegnőnk Magyarország nagyasszonya — legalább lelkiileg — közöttünk, itt időzik majd Arad város szegény hadi árvái között. Melegén érző szíve megérezte az árvák nyomorúságát, méltónak tartotta védnöknek lenni azon az előadásban, melynek sikerétől annyi árva sorsa függ.

Orosz védelmi munkák a román határon.

(U) vasutak épünek Besszarabiában. — Elpusztult orosz municiók hajója.

Bukarest, május 20.

A „Minerva” jelenti: Besszarabiában serényen dolgoznak új vasutvonalak felépítésén. Hogy ezek a munkák minél gyorsabban folyjanak, az orosz katonai hatóságok tömegesen szabadságot adják a katonáknak. Az a lazas gyorsaság, amellyel ezeket az új Besszarabiát északtól délig átszelő vonalakat az oroszok építik, azt bizonyítja, hogy Oroszország komolyan fél egy Románia felől érkező támadástól.

Bukarest. Odesszából jelentik a bukaresti lapoknak: Greceanu, az odesszai román konzul levelet írt az „Odeszki Listok”-nak, amelyben kijelenti, hogy egyelőre semmitéle hivatalos jelentés fölött sem rendelkezik, amely szerint Románia magatartása Oroszországgal szemben kimondottan ellenségesnek volna tekinthető. Képzeltető, mekkora elkeseredés uralkodhatik Oroszországban a román nép és hivatalos körök hangulatváltozása miatt, ha az odesszai román konzul szükségét látta egy ilyen nyilatkozat megtételének.

Bukarest. A „Kambana” jelenti: Egy orosz municiók hajója, amely Szebasztopolból Reni felé haladt, utközben bolgár aknára futott és legénységével egyetemben elpusztult.

Bukarest. Constanzából jelentik: A török zászló alatt közlekedő tengeri „Niget” tegnap befutott a konstanzai kikötőbe. A hajó kapitánya beszéli, hogy az elmúlt napokban a sűrű köd következtében elvesztette az irányt és eltévedt a tengeren. Két napi bolyongás után Sulina vidékére érkezett, ahol a „Breslau”-val találkozott, amely megmozdította a hajóját. A „Breslau” azután magmutatta a török hajónak a Constanzába vezető irányt. Utközben azonban eltört a hajójának a kormányrudja, amelynek helyreállítása két napot vett igénybe. Ezen idő alatt is a „Breslau” több ízben volt Sulina vidékén látható.

Minden magyar ember adjon köicsönt, ha a haza kér

Békeakció Londonban.

— Előkelő angol politikusok gyűlése. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, május 20.

Kopenhága. Az angol kormánykörök és politikai világ kiváló személyiségei zárt gyűlést tartottak Londonban, amelyen az a kérdés került megvitatásra, miképen lehetne békét kötni, mert Angliának érdeke, hogy ebben a tekintetben megtegye a kezdő lépéseket. Mivel igen előkelő és tekintélyes politikai személyiségek léptek közbe a gyűlés megtartása végett, a kormánynak nem volt módjában, hogy ezt megakadályozza. A kormány rendeletére azonban rendőri megfigyelés alá helyezték a gyűlést, amelyet a cenzuravital tisztviselői ellenőriztek, akik följegyzést készítettek a gyűlés letolyásáról. A sajtó munkáit kizárták a gyűlésből.

A tanácskozásról, amely négy óra hosszat tartott és amelyen tizenkét szónok vett részt, néhány részvevő már nyilatkozott. A gyűlés arra az álláspontra helyezkedett, hogy Angliának már csak szövetségi érdekeiben is nem szabad visszautasítania az elfogadható békefeltételeket. Asquithnak erre vonatkozó kijelentései nagyon savorosak voltak és azt a hitet keltették a francia politikai körökben, hogy Anglia szövetségi érdekeire való tekintettel nélkül olyan célokat követ, amelyek nem egyeztethetők össze a szövetség lényegével. Erre a véleményre támaszkodtak az egyre hangosabbá vált francia szemrehányások, amelyek szerint ebben a háborúban Franciaország aránylag sokkal nagyobb terheket volt kénytelen elviselni, mint Anglia. A gyűlésen egy szónok rámuta-

tott arra, hogy Anglia valószínűleg tönkrement volna, ha olyan terheket és áldozatokat vett volna magára, mint Franciaország.

Rendkívül heves vita támadt abban a kérdésben, vajon a szövetségi becsület csakugyan kötelezi-e Angliát az ilyen áldozatokra. A jelenvoitak többsége igennel felelt erre a kérdésre. A tanácskozás végén egy savoros határozatot fogadtak el, amely szerint Angliának a saját országa érdekében is, közre kell működnie a gyors békekötés érdekében.

A gyűlés nem tisztázta azt a kérdést, hogy miképpen lehetne elérni ezt a célt. Ehelyett sokkal többet foglalkoztak a mostani kormány hibáival és hangoztatták, hogy egy új kormány sokkal előbb köthetne békét, mint a mostani. Különböző vélemények jutottak kifejezésre azokban a kritikákban, amelyek Angliának a háborúban való szereplését illették.

Legközelebb egy második gyűlést fognak összehívni, amelyen tisztázni akarják a szövetségi háborús céljait, valamint azt a kérdést is, hogy milyen köröket vonjanak be a további közreműködésbe.

Politikai körökben az új mozgalmat igen nagy jelentőségűnek tartják, mert hűvei között számos olyan személyiség található, akik nem felhetnek attól, hogy munkájukat megzavarhatja a kormány. Azt hiszik, hogy a legközelebbi gyűlésen már kiterjedtebb köröket is megnyerhetnek a békére való törekvés komoly munkája számára.

Negyedfél milliárd az osztrák hadikölcsön.

— A negyedik kölcsön jegyzésének lezárása. Bécsben. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, május 20.

A negyedik osztrák hadikölcsön jegyzési időtartama ezen a héten jart le. A már beérkezett jelentések előzetes összeállításából már most megállapítható, hogy a kölcsön nem vart fényes sikerrel járt és minden valószínűség szerint meg fogja ütni a harmadik hadikölcsön nagyszerű eredményét. Az előzetes összeállítás máris 3.3 milliárdnyi összeget tüntet fel tehát összevág a harmadik hadikölcsön előzetes számbavételének eredményével, amely a végleges összeállításban továbbérvőleg 4.2 milliárdra szökkent fel. Minthogy az utolsó napok rendkívül nagy jegyzési anyagának teljes ledolgozása bizonyára ezuttal is sok száz millióval fogja gyarapítani az előzetes összeállítás összegét, nem férhet kétség ahhoz, hogy a negyedik osztrák hadikölcsön mindenképen méltó párja lesz a fényes eredményű harmadiknak.

A jegyzési időtartam utolsó szakának egyre fokozódó és torlódásra vezető jegyzései, valamint a lebonyolítás alatt álló jegyzések nagy száma arra készítette az osztrák pénzügyminisztert, hogy a kölcsön minél fényesebb eredményének érdekében e hónap 23-ig bezárolag a jegyzések utolsó elfogadását megengedje. Az osztrák gazdasági erő negyedik fényes diadalmát a bécsi sajtó lelkes kommentárokkal kíséri és különösen kiemeli, hogy a nagytőke a negyedik hadikölcsön jegyzésén

még a harmadikét is meghaladó nagy arányban vett részt. Mindenik lap rámutat arra a fontos körülményre is, hogy az osztrák gazdasági erő teljesítő képessége egyre nagyobb összegeket volt képes a hadviselés céljaira felajánlani, így az első kölcsönre 2.2 milliárdot, a másodikra 2.7 milliárdot, a harmadikra már 4.2 milliárdot s a negyedikre bizonyára legalább is ugyanannyit. Kétségtelen bizonyossága ez szövetségi hadseregeink döntő győzelmén serán erősen fokozódott önbizalmának és a végső győzelmünkbe vetett rendületlen hitnek. Az osztrák hadikölcsön nagy sikere kétségtelenül hatásos lesz a mi negyedik gazdasági erőfeszítésünk fokozására is.

Buzdító példa ez a hazai nagytőke, az ipari és kereskedelmi körök és a földbirtokosság részére egyaránt és általában fokozottabb tevékenységre serkent minden illetékes tényezőt abban a tekintetben, hogy a mi negyedik próbatételünk — aránylagos mértékkel mérve — miben se maradjon mögötte az osztrákokénak. Az ősszel barátot s ellenséget egyaránt ámulatba ejtettünk anyagi erőforrásaink bőségével és gazdasági életünk téherbíró képességével. Ezt a nagy erőfeszítéssel kivívott kitűnő gazdasági hiraevünket — ha a hátralevő jegyzési napokon mándnyájan megteszük elemi polgári köteleseinket — a negyedik nemzeti kölcsönünk ez esetben feltétlenül bekövetkezendő nagy sikere egyszersmindenkorra biztosítja az álmunkra.

A becsület, kötelesség és józan ész parancsoija, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

Jegyzések a negyedik hadikölcsönre.

(Az utolsó vasárnap.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 20.

A jegyzési idő utolsó vasárnapján tetőpontját éri el az egész országra kiterjedő lelkes toborzás az új nemzeti kölcsön érdekében. Felvonul a nemzet apraja-nagyja ünnepi köntösben, ünnepi lélekkel, hogy teljes és tökéletes győzelemhez juttassa negyedik pénzügyi erőfeszítésünket. A heteken át tartó következetes és lelkes agitáció az utolsó napokban termi meg közgazdasági szempontból legértékesebb gyümölcseit, amidőn a nemzet derék hada, a legszélesebb néprétegek, maga a nemzet egésze prozail meg, hogy időntse gazdasági erőnk negyedik csatáját. Ugy érezzük, hogy az utolsó napokban mindenki ott lesz, akinek módjában van bár a legeszkélyebb összeggel is hozzájárulni a hadi célokra szükséges és végleges biztosítása érdekében olyannyira nélkülözhetetlen költségek előteremtéséhez. Ugy érezzük, hogy a lelkes hangulatban ismét közvélemény magával sodró hatása alóla legközömbösebb, a hazafias kötelességteljesítés iránt teljesen érzéketlen sem bírja magát kivonni. Erkölcsei lehetlenségnek látjuk, hogy az utolsó három nap alatt egy is kimaradjon a sorból, akinek anyagi helyzetéből folyólag okvetlenül ott kell lennie. Az a jelszó, hogy negyedik gazdasági erőfeszítésünknek mindenképen méltónak kell lennie a harmadik nemzeti kölcsönünk fényes sikeréhez és mindannyiunknak, kicsinek és nagyoknak anyagi hozzájárulását feltétlenül megkivánja a haza szent érdeke: mint valami harangzugas terjed hegyen-völgyön át, városról-városra, faluról-falura és kéri, figyelmeztet, parancsoló szavának nem állhat ellen senki sem. A kölcsön feltételei úgy vannak megállapítva, a pénzügyintézetek előzékeny készsége oiy jegyzési könnyítésekkel siet segítségünkre, hogy csak a teljesen szegénynél, a földhöz ragadt nyomorultnál találhatunk mentséget az elmaradásra. A sikernek teljesen, nagyszerűnek kell lennie, ezt a nagy célt nem szünjük meg e döntő napokban lelkes szóval, példadót tettel következetesen, törhetetlenül munkálni, mert ezzel a győzelmes béke áldat és virágzást osztó nagy műven munkálkodunk.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál jegyeztek: Schulteis Emil 70,000 korona, Abraham Lona 60,000 korona, Zosi Minaty 50,000 korona, Kassanik Mátyás 30,000 korona, Fandler Józsefné 20,000 korona, Pakay Géza 15,000 korona, Ottvos Agoston 15,000 korona, Nemes Aladár 15,000 korona, Raska Agostonné 14,000 korona, Buday Dezső 10,000 korona, Gruber Béla 6000 korona, Sauermann Ilke 6000 kor., Wissert Gyula 5000 korona, Jakovovics Imre 5000 korona, Wirth Alajosné 4000 korona, Unger Ferenc 3000 korona, Sándor Kálmánné 3000 korona, Mártony Endre 2000 korona, Staudner Izó dr. 1000 korona, Pozaonyi Sándor 1000 korona. Összesen 315 000 korona. Az eddigi összes jegyzés: 9.240,400 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma Földes dr. és Hens 10,000 korona, Kurohing és Vannay 5000 korona, Halpern Henrik 2000 koronát jegyzett. Az összes jegyzés eddig 1.629,050 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál jegyeztek N. N. 10,000 korona, Valentini János 1800 korona, Müller Kristóf 1000 korona, Kaiser Eva 2000 korona. Eddig összes jegyzés az intézetnél 1.512,550 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál a mai nap folyamán újabb 17,150 koronát jegyeztek. A jegyzések végösszege itt 392,150 korona.

Huszonöt kilométernyire a Pó-síkságától.

(Csapatunk újabb sikerei. — Katasztrófális helyzetben az olasz hadsereg. — Tüntetések Olaszországban a háború ellen. — Minisztertanács a vereségek miatt.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, május 20.

Budapestről telefonálja tudósítók: A Pester Lloydnak jelentik a sajtónadiszállásról: A tiroli határvidéken támadásaink tovább szorítják az olaszokat. A mozdulatokat természetesen a vidék alpesi jellege gátolja, de a térfelirészek fontosságára vall az, hogy olyan megerősített állások kerültek kezeinkbe, amelyeket az olaszok bevetetlenné tartottak és hogy ezekre a helyekre helyezték el allandóan legkötönyebb ágyúikat. Ezekből az ágyúkból már százhat van kezeinkben, ami pedig rendkívül nagy szám. Közöttük tizenkét huszonnyolcas kaliberű tarack, tehát az olaszok legfejlettebb lövegei. A Brentanó völgyében biztosítottuk helyzetünket azzal, hogy elfoglaltuk az Armenteró hegyhálat és északra Roncagnót vettük ismét birtokunkba. Igen fontos pozíciókat vettek el a trionörökös csapatok, az elfoglalt Campomoló erődtől keletré, ami annál fontosabb, mert innen igen jó út vezet délkeletre a szomszédos Astico völgy felé. Tegnap a 2018 méter magas Col Santo északi szegélyéig jutottak csapatunk és ma az egész Col Santo kezeinkben van, ami pusztán tiszti teljesítménynek is kitűnő volna.

Zürich. A Tagesanzeiger írja: Az osztrák-magyar csapatok az olasz síkságtól alig vannak huszonöt kilométernyi távolságra. Egy pillantás a térképre a laikusnak is elárulja, hogy milyen katasztrófális hatással lenne egy áttörés az Iszonzónai és a karintiai határon álló olasz hadsereg részére. Azonban az áttörés nélkül is az olasz front a legsúlyosabban meg van ingatva.

Luganó. Milanóból jelentik: Az osztrák-magyar csapatok támadásainak előre haladása Milanóban óriási izgalmat keltett. A hatóság és a nacionalista lapok mindent elkövetnek, hogy a lakóságot megnyugtassák. Hír szerint az ország több részén, különösen pedig a déli vidéken, elkeseredett tüntetések voltak az olasz hadvezetőség ellen.

Luganó. A Secolo szerint Salandra minisztereinek tegnap minisztertanácsra hívta össze a kabinet tagjait, hogy a helyzetről tanácskozzanak. A miniszteri tanácskozásról a sajtónak semmit sem közölt, nem adtak ki. A tanácskozás egy negyed óráig tartott. Részt vettek a hadügyminiszter, a tengerészeti miniszter, a pénzügyi, kereskedelemügyi és a posta miniszter.

Luganó. Elután Cadorna végre beismerte, hogy a Sugva tertia és a Monte Maggioró Soglia d'Aspiáig terjedő vonal elvesztését, az olasz lapok azon munkálkodnak, hogy a közvélemény számára az eseményeket elvil-

selhetővé tegyék. A Corriere della Sera azt írja, hogy a történet dolgok kétségkívül lájdmassák. A lap visszaemlékezik ama véres erőfeszítésre, melyeket az olasz csapatok kifejtettek, hogy arcvonalukat Tirolban előbbre vigyék. — El kell szomorodni — írja a lap — katonáink fáradozásának megsemmisülése felett, de remélhető, hogy ez csak időleges lesz. A lap még a negyi háború nehézségeit vázolja és azt mondja, hogy ha az ellenség a Sagna Tertia elfoglalása után folytatni akarja az utat, akkor hegynék feltevé kell menni és a nehézség naposra megövekszik.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtónadiszállásról: A május 17-én kiadott olasz vezérkari jelentés azt állítja, hogy támadásainkat a Sagnatoria ellen az olasz csapatok visszaverték és ez alkalommal csapatunk rengeteg veszteségeket szenvedtek. Ezzel kapcsolatban a jelentés telemlti, hogy a támadás után igen sok ellenséges hullát vittek az Etsch folyó partjaira. A jelentéshez megjegyzendő, hogy az Etsch nem vitte katonáink hullait, mert az olasz vezérkar által említett helyeken csak is járóreink voltak és ott harcok nem is voltak. A május 18-án kiadott olasz vezérkari jelentés azt állítja, a Montafona szakaszon az olasz csapatok nagy támadással elfoglaltak a május 15-én átengedett lövészárók egy részét. Az a jelentés egy siker teljes kohómánya és az olasz hadvezetőség ama kísérletéről van szó, hogy az olasz közvéleményt a vereségekért kitalált, más fronton való sikerrel nyugtassa meg.

Luganó. Az utóbbi napok harcában az olasz vezérkar egyik legtehetségesebb tagja, Pignone alezredes három osztrák-magyar golyót talált a feleén.

TANÚGY.

(—) Honvédtisztek leányai az állami felsőbb leányiskolai internátusban. A honvédségi Rendelési Közlöny május 6-iki száma közli báró Haza Samu honvédelmi miniszter pályázati hirdetményét honvédtisztek leányainak az állami felsőbb leányiskolák internátusában rendelkezésre álló helyekre való felvételéről. Betöltésre kerül a soproni, borsodabányai és kassai felsőbb leányiskolai internátusokban egy-egy teljesen ingyenes és egy-egy mérsékelt díjas (400 koronás) hely, melyeket a honvédelmi miniszter ajánlatára a vallás- és közoktatásügyi miniszter adományoz. A felvételi pályázatok június 10-ig az utóbbi miniszterhez nyújtandók be. Betöltendő azonkívül a trencsényi felsőbb leányiskolai internátusban az Első Magyar Általános Biztosító Társaság által honvédtisztek leányainak nevelésére lé-

tesített alapítványból egy ingyenes hely; továbbá a soproni internátusban a honvédtisztek leányainak általános neveltetési alapítványa Magyarországon érvényes fennállásának emlékére című alapítványból tartott helyek közül két ingyenes hely és a kassai internátusban a társ Rüdics József féle alapítványból egy ingyenes hely. Ezeket a honvédelmi miniszter adományozza, akiből a folyamodványok ugyancsak június 10-ig intézendők. — Pályázhatnak az aktív, nyugdíjazott, vagy elhalálozott honvédtisztek leányai, illetve árvái, akik a kilencedik évet már betöltötték és a negyedik elemi osztályt elvégezték. A folyamodványhoz mellékelendő az erről szóló iskolai bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat és himnböltési bizonyítvány. A pályázatra különösen felhívjuk a fronton levő honvédtisztek itthonmaradt családjának, illetve elesett tisztek özvegyeinek figyelmét.

LEGÚJABB.

Ejzel 2 órai telefonjelentések

Luganó. Érdekes bűnügyet tárgyalt a napokban a cuneoi esküdtszék. Egy előkelő építész állt az esküdtek előtt, aki azzal volt vádolva, hogy megsértette az olasz hadsereget, mert a múlt év júliusában azt mondta, hogy 10,000 osztrák-magyar katonát egy millió olaszt meg tud verni miután az osztrák-magyarok erősek magasak és jobb a kiképzésük, mint az olaszoké, akik gyengék és gyorsan megszaladnak az ellenség elől. Érdekes, hogy a vádlottat felmentették, miután az esküdtszék nem látta beigazoltnak a sértés szándékát.

Zürich. Nyolc nap óta az olasz határt csak a legnagyobb nehézségekkel lehet átjezni. Magantervek és olasz újságok rendetlenül és nagy kesereséi érkeznek. Ideérkezett utasok beszélik, hogy Észak-Olaszország városában orias az izgalom. Az egész magantervek és közepiolaszország vasutain megszűnt. A vasuti kocsikat a katonaságon kívül a pontikai hatóságok is rekviráltak, hogy azokon Felsőolaszország kiürített községeinek lakóságát elszállíthassák. Bergamot és Piacet veszélyeztetett hadizonába vonták.

Gent. A Lyon Nouvellist írja, hogy oda újból számos menekült érkezett Verdon vidékeről. A menekültek elmondják, hogy a németek újból borzamasan bombázzák Verdunt és a bombázás borzasztó pusztítást viselt végbe.

Luganó. A Secolo jelenti Bukarestből: Az oroszok Besszarabiában és a bukovinai határon nagy előkészületeket tesznek, amelyek egy nagyarányú akció bevezetését. Különösen nagyarányú tüzerseget vonnak össze.

Stockholm. A Putilow-művek löveg és shrapnell-osztályaiban a munkások tegnap ismét sztrájkba léptek.

Senki ne maradjon el a nemzeti kölcsön aláíróinak hadseregéből.

Olasz haditervek letörésünkre.

A fantázia népe tragediajának oráiban,
Az Aradi Közlöny tudósítottól.

Arad, május 20.

Minden országban szakértők magyarázzák a ujságokban a polgári olvasóknak a hadi-reményeket. Mintuogy az olvasó legszebbében a saját haderejének győzelmét szereti hallani, az entente sajtójában, eltérőnek mienk-ül, amelyben a jövő katonai kérdéseiről soha inosan szó, igen sok helyet foglalnak el a a legyőzésekre készült haditervek. Külön-ön az olasz sajtó termeli bőven a stratégiai erveket és érdekes, hogy most, amikor dicső pregeink visszaszorítják Cadorna csapatát és első O.assorszag kapujában állanak, a legte-ntélyesebb olasz ujságok legutóbbi számai, aintba össze beszélték volna, Cadornának egy-egy új ideát kínálnak fel az osztrák-magyar hadsereg elpusztítására.

Igy például a „Popolo d'Italia” a napok-án kezdett meg egy cikk-sorozatot, amely-ven bebizonyítja, hogy Németország tévedesei-vel annyira ment, ahonnan már nincs vissza-érés, de ült a monarchia órája is és a vi-ágörélelem még nem látott olyan kataszt-ófát, mint ahilyen a közel jövőben a két ál-am sorsát megpecsételi. Ez azonban már nem vjás az olaszoknak, mert Ferraró tanár, Olasz-ország legkiválóbb tudósa, már rég biztosí-otta honfitársait a felől, hogy májusban az angol-francia offenzíva áttör a német frontot. Sőt Gatti Angélo alezredes beutazza az egész országot és a hadvezetőség megbízásából azt irdeti, hogy a németeket már megverték Verdunnél és katonailag teljesen ki vannak verelve.

Az olasz sajtó azonban ezzel nem elégszik meg. A szerkesztőségekben a tavasszi offenzi-ára különböző haditervek készültek, és való-agos stratégiai iskolák versenyeznek egymás-al, hogy melyik az udvozító és egyedül célra vezető neves ut. Ferraris Maggiorino senator a legelőkelőbb olasz folyóirainak a Nuova An-ológiának tulajdonosa elhízi egy cikk soro-lyában a front áttörést és a lövészárk harcot vjanlja és tízévre kívánja elhuzni a háborút. Olaszországban és Angliában ennek a teóriá-ak sok híve van, azonban az Idea Nazionale egulóbbi vezetőikében azt bizonyítja, hogy az entente nem képes kitaraszti a központi hatalmakat és hogy az entente zágyva diplo-nciái koalíciója következtében, ha hosszú deig tartana a háború szer szakadna. A Po-olo d'Italia szerkesztősége azt követeli, hogy Szalonikiból indítsak meg a nagy offenzíva- is vágják el a közponiak összeköttetést Bu-rgáriával és Torórkországgal és akkor ezek ón- nagukban megsemmisülnek. Ranzó Fabio ka- pitány, a legismertebb olasz katonai szakírók egyike a Rasó del Carlino című lapban azt irdítja, hogy csak a csapatok számbeli töre-lyével lehet bennünket megverni, mert a ki- hestelési teória csak egy illúzió, mintuogy a központi hatalmaké az ugynevezett belső vo-ál. Ha az entente — mondja a kapitány — Dalliastól kezdve Szalonikig az egész fronton nyomást gyakorol és a legsebezhetőbb ponton merővel támad, akkor biztos a győzelem, mintuogy a közponiak sehonnan sem irthetnek el seregeket. Ez az offenzíva azonban nem indulhat ki Szalonikiból, mert akár Monasztir irányában, akár a Vardar mentén Szerbiában, akár a Szólia felé támadnánk, csak kudarcot végző- nek a terepnehezségek, a rossz összekötteté-

sek és az ország szegénysége miatt. Külön- ben is az egész szalonikii expedíció szeren- céslen ötlet, csak az volt a szerencse, hogy elkéstek vele, mert ha az angol és francia osa- patok idejében megérkestek volna Szerbiába, valószínűleg a szerbek sorsára jutottak volna.

— Direkt uton nem lehet letörni a köz- ponti hatalmakat, még akkor sem, ha a néme- teket vissza lehetne kergetni saját országukba. Ausztriát kell megtámadni és pedig az orosz frontról kell az offenzívának kiindulnia. Ha Romániának biztosítjuk Besszarábiát és Ec- délyt és egy kétmillió hadsereg vonul fel a határain, akkor Románia nem csak át eres- tené a seregeket, hanem maga is az entente mellé állna. Ha Magyarországra és Dobrud- zán át Bulgáriába bevonultunk, akkor Smo- nikiből is megindulhatnak a csapatok és egyidejűleg Olaszország nagy nyomást gy- akorolhatna a monarchia délnyugati frontjára. Ausztria nem állhatna ellen és mihelyt a ma- gyar áttörés lennének, a monarchia népei szét- hullának, a semlegesek, sőt valószínűleg Bulgária is mellénk állna Torórkorszag ma- gára maradna és Németország gazdasági be- kerítése teljes lenne és kiszolgáltatná szövet- ségeit. A terv keresztül vitelére egy eszen- dőt szán Ranzó kapitány.

Nem lehet csodálkozni, hogy a négyes- szövetség népei, akiket naponta szás és szás ilyen papiros haditervekkel és fantazmagoriák- kal táplálnak, sivesztették minden érzéküket a tényleges hadi helyzet iránt és állandóan a győzelem tudatában élnek.

Vasúti foltaj is a miniszteri fogalmazó

(Detektiv gyakorlaton a tovarosi ren- dőrséggel.)

Részlet a tudósításból.

Debrecen, május 20.

Rónay György dr. miniszteri segédfoгал- mazót, mint azt megirtuk, a debreceni rendőrség letartoztatta. A miniszteri segédfoгалmazót ma délelőlt kísérték át az ügyesség tognazasa. A debreceni rendőrség két nap óta, a múlt a lopásokat feltedezte, egyetlen sem csinál, mint- hogy a folytonosan jelentkező panaszosokat hallgatja ki, a kik újabb áutokat szolgáltatnak a megtevedt tisztviselő büntajstromának az összeállításához.

Megállapította a rendőrség, hogy Rónay nemcsak az üzletvezetőség kézipénztarában törté- tent lopásokat követte el, hanem tisztviselő- tarsainak hivatali szobáikban a runatogásra akasztott kabataiból is kiszedte a pénztárcákat és azokat is megdezsmálta. Így megopta több- bek között Verim Sándor főellenőrt 300 korona, Jánossy Miklós vasúti mérnököt 50 korona, Fiótas Géza ellenőrt 100 korona, Novotny Bela főellenőrt pedig 110 korona erejéig. Igea noszu azoknak a lopásoknak a sora is, amelyek egyen- ként egész kis összegeket képviselnek.

Rónay ezenkívül még a vasúton is lopott. Egy alkalommal Ulatyk Bela üzletvezető szalonkocsijában egy magasztangú tisztviselő- vel utazott. A főútsatviselő Debrecen melletti vette észre, hogy a pénztárcája több száz ko- ronával eltűnt. Gyauushani akkor nem mert senkit, de most az esetet felpanaszolta. Több főellenőr is jelentkezett panaszleteire a miatt, hogy a szolgáltatási szakaszban utazásokban megloptak őket. Az illetőknek utitára mindig Rónay volt.

Rónay pályatutásában érdekes, hogy egy időben detektiv akart lenni. Gy koronakoc-

dott is a budapesti államrendőrségen, de csak pár hónapot töltött a detektivtestületnél, azután a kereskedelemügyi minisztériumba nevez- ték ki.

Feltűnést keltő az Európai Utipodgyász- biztosító Intézettel történt esete is. Még a há- boru elején történt, hogy a mozgósítási szállít- mányok torlódása miatt Budapestről Debrecen- be csak átszállással lehetett közlekedni. Rónayt ebben az időben helyezték el Budapestről Debrecenbe. A miniszteri segédfoгалmazó, mielőtt a vonatra szállott, sárga kis bőrtáská- ját az Utipodgyász társaságnál 10.000 koro- náig babizosította. A biztosítási díjat, néhány koronát, le is fizette. A kis táska Páspókia- danyig még megvolt, ott azonban eltűnt. Ke- resték mindentelé, de még maig sem akadtak róla. A társaság igazgatója Debrecenbe jött egyezkedni. Rónay azonban ragaszkodott kö- veletéséhez és a társaság ki is fizette a 10.000 koronát.

Érdekes, hogy áprilisban, mikor az üzlet- vezetőség kézipénztarában történt lopásokra rájöttek, Rónay maga kérte azt, hogy a viz- gálatot ő folytathassa. Kérelmét teljesítették is, de Rónay csakhamar kész volt a jelentésé- vel, hogy a tettest nem találták meg. A viz- gálat közben valóóságos szonglőr mutatvánnyal bizonyította azt, hogy a kézipénztár „hátsó fa- lán lévő ötkoronás nagyságu lyukon ki lehet venni pénzt. Rógtón bedugta a két ujját és egy fogással 12 darab 10 koronást húzott ki a pénztárból. Mikor a pénzt visszahelyezték a lyukon és a pénztárt leinyitották, azt tapaszt- alták, hogy két darab tízkoronás eltűnt a mu- tatvány alatt. Később az egyik tízkoronás összegyűrve megtaláltak a pénztár alatt, a ma- siknak azonban nyoma veszett...

Rónayt a rendőrségen tegnap újra kiáll- gatták. Tagadta a lopásokat és kijelentette, hogy Debrecenben hajassa indult meg eliene. A nála megtalált bankjegyet is az ellenségei csempészték a zsebébe, hogy tönkretegyék. Az Antalffy könyvkereskedő üzletéből származó holmokról is azt állította, hogy a disztár- gyakat és a könyveket megégyezés alapján vitte haza.

A rendőrség tegnap újabb házkutatást tartott a lakasan, amelyben hat orosz legyvert, nyolc szuronyt, nyolc srapnelit és negyvenhá- rom éles-tőrteyrt talált, amelyet rógtón kiszol- gáltatott a katonai hadórságnak.

Rónay György dr. előkelő somogymegyei csalápból származik. 1885-ben született Caur- gón, édesatyja államvasúti főellenőr volt. Éz- vagy édesanyja Budapesten az Unió-ut 59. számú ház IV. emeleten lakik. Egyik fia fo- hadnagy, aki a harcúterén vitéz eserekedeteivel tüntette ki magát, leánya pedig egy neves fő- városi törvényeszeki orvosszakértő felesége.

Rónay György dr. 1914. tavaszán nősült. Kakuci Leonor Jozsef eszari és kiralyi asztalnok gazdag földbirókos leányát vette nőül. Nénany hónapokkal ezelőtt kis fia szüle- lett. Apósának a Sotkovszky-téren háromeme- letes bérpalotája van és a segédfoгалmazó is- merősei u. y tudják, hogy Rónay hozománya tekintélyes volt. Rónaynak költséges szene- délyei nem voltak, sőt ellenkezőn, magába zárkozott szorú életű embernek ismerték, aki nem kártyázott, italt nem fogyasztott és min- den erejével hivatali karrierjét akarta megala- pozni. A minisztériumban jó véleménynyel vol- tak Rónayról. Szorgalmas tisztviselőnek mu- talkozott a vasúti ügyosztályon, ahová be- osztották, méltanyulnak képességeit. Így dele- gáltak Debrecenbe a háboru kitörésekor, ahova

kevéssel nősülése után utazott natal feleségével.

A múlt héten, amikor az első gyöngyösítés hallatára Rónay Budapestre utazott, hogy hivatali főnökének bejelentés az esetet, egy órási látogatást tett édesanyjánál, aki észrevette fián, hogy lefűnően ideges, de nem faggatta, hogy miért. Felesége a múlt hét óta édesanyjával a kakucsi birtokon tartózkodik. Rónay apóását, aki egyébként is gyöngyösködő uriember, veje tragédiájának híre beleggé tette.

Háromszázötven százalékos nyereség.

(Mit keresett az osztrak marhaértékesítő.)

az Aradi Közlöny, május 20.

Bécs, május 20.

Az általános osztrak marhaértékesítő társaság, amely mástól millió részvénytől rendelkezik, 1915-ben, fennállásának második üzenetében 5,365.233 korona tiszta nyereséget ért el, azaz összes költségeinek levonása után egyetlen üzletének nyeresége harmadfélszer annyi, mint az egész tőkéje. A marhaértékesítő részvénytársaságnak ez az óriási nyeresége eklatánsan mutatja, hogy a marhaértékesítő részvénytársaság 1914-ben kezdte működését és azzal az állítólagos céllal, hogy a földművelésügyi minisztérium állatértékesítő központjait kitejleszti és a termelés és a városi fogyasztás közt direkt kapcsolatot teremtve a marhaárak olcsóbbodását mozdítja elő a fogyasztás megterhelése nélkül.

A részvénytársaság engedményesei eredetileg a következők voltak: a os. és kir. bécsi gazdasági társaság, a gazdasági egyesületek általános bécsi szövetsége, az alsóausztriai országos gazdasági tanács, a lemburgi marhaértékesítő társaság, a lemburgi országos állatértékesítő szövetség, a bucovinai marhaértékesítő társaság Csernovicban és a bécsi „Allgemeine Depositenbank.” Később csatlakoztak a társasághoz Csenország német gazdasági szövetsége, a morvaország gazdasági tanács és Bécs város gazdasági testülete. A társaság üzleti jelentéséből és szárszámadásából még a következő felemlítést érdemlő részletek állapíthatók meg: A bruttó nyereség 63.050.21 korona. Ebből lement kamatra 24.600 korona, fizetés és renumerációra 2.726.07 korona, üzemi költségekre 157.282 korona, adóra 50.000 korona, az árjolyamvesztés 47.260 korona, leírások 327.43 korona, kétes követelésekre 255.284 korona. Maradt tiszta nyereség 5.365.233 korona. A társaság összes pénzforgalma kerek 170 millió volt. Ebből 127 millió a saját számlájukra lebonyolított marhatorgalomra esett, 28 millió promissziós üzletekre. Az egyes üzletágakat tekintve, 80 millió a hadseregszállításokra esett.

LEGUJABB.

Röggel 4 órakor érkezett telefonjelentés.

Görgey Arthur tábornok éjjel két óra tíz perckor Maria Valeria-utcai lakásán meghalt. Az 1848-49-iki szabadságharc fővezére, aki kilencvenöt éves lett és a magyar nemzeti országot tisztelettelől körülveve történelmi hősi cselekedetei által igazolva

és tisztának találva, élete utolsó éveit gyöngyösködve töltötte el. Egy hónap óta állapotja lassu haldoklás volt, a melytől ma éjjel váltotta meg a halál.

H I R E K.

Kluk tábornok a meghódított lakossághoz.

(A lubuni kormányzó kiáltványa.)
Saját magunkon telefonjelentés.

Bécs, május 20.

Kluk tábornokot, Lubin új főkormányzóját a múlt héten hívták be személyesen hivatalába. Az új főkormányzó a beiktatás után a következő felhívást intézte a lakossághoz.

O császári és apostoli kezeség s legkegyelmesebb urunk parancsára átveszem az osztrak-magyar okkupációs terület főkormányzói hivatalát. E méltóságomban a legmelegebben üdvözlöm a reám bízott tartomány lakosságát. Az igazság és a jóakarát elvei, amelyek alapján kiváló elődöm e tartományt igazgatta, nekem is vezéralvult tognak szolgálni, valamint töltetek elvárom, hogy kitogástalan magatartással, jóakaratu, barátságos tettekkel lehetővé tegyék munkamat. Híven fennkölt uralkodónk kívánságának, szívesen tekezik jöletetek és arra fogok törekedni, hogy súlyos sebeket, melyeket a háboru az országon ütött, enyhítem és előmozdítam a tartomány további fejlődését. Támogassatok a munkámban és viselkedetek teljes bizalommal irányomban Kluk.

Lujza hercegnő elzálogosított gépkocsijai.

Saját magunkon telefonjelentés.

Bécs, május 20.

Lujza belga hercegnő két autómobiljának ügye foglalkoztatta tegnap a bécsi polgári törvényszék. Az ügynek érdekes előzményei vannak. 1913. február 13-án a Gerhold és Weirisch zálogkölcsön intézetben megjelent Dörfier Emil, Lujza hercegnő titkara és a hercegnő nevében két gépkocsit zálogosított el. A Gerhold Weirich cég 18000 korona kölcsönt adott az autókra. Ebből az összegből október hóig 10% részletet törlesztett a hercegnő, úgy hogy 14.600 korona maradt még fenn. A Puch-cég, amelytől a hercegnő a két gépkocsit tulajdonjog fentartásával hitelben vásárolta, felzárkította a zálogkölcsönintézetet, hogy vagy adja ki neki a gépkocsikat, vagy pedig fizesse ki a hátralékos vételárát. A zálogkölcsönintézet ezt a követelést elutasította, hivatkozva arra, hogy ő az egyedüli jogos zálogtulajdonos. 1915. májusában Lujza hercegnő két elzálogosított gépkocsiját rekvirálták 11.000 koronáért, amely összeget a rekviráló-bizottság a törvényszéknél letétbe helyezte. Erre a zálogkölcsön-intézet keresetet indított a Puch-művek ellen a 11.000 korona tulajdonjogának elismerése végett.

A tegnapi tárgyaláson a Puch-cég képviselője hivatkozott arra, hogy a két gépkocsi nem „majdnem új” volt, mint a zálogkölcsönintézet állítja, hanem „teljesen új” volt. A hercegnő a két luxus autót 1913. február 10-én, három nappal a zálogbátétel előtt vette a Puch-művektől hitelbe és a tulajdonjog fentartásával 60.000 koronáért. A teljes zálogkölcsönintézet képviselője ezzel szemben azt állította, hogy a hercegnőnek sejtelve sem volt a tulajdonjog fentartásáról, mely az adásvételi szerződés háttérében a többi eladási feltétel közt szerepelt. A hercegnő titkara különben is írásbeli nyilatkozatot tett a zálogkölcsöninté-

zet számára, azt állítván, hogy a két gépkocsi tulajdonjog fentartása nélkül vették.

A hercegnő titkárának kihallgatása elől a törvényszék a tárgyalást elnapolta.

— **Előléptetés.** A király Schams Adolffot 83. gyalogezredbeli hadnagy számvivőt főhadnagy számvivővé és Jaki Róbert 83. gyalogezredbeli altisztet hadnagy számvivővé nevezte ki.

— **Dicsőítő elismerés.** Hass Rudolf altábornagy, temesvári katonai parancsnok, dorogi és ortutói Ortutay Gyula és Urbán Péter báró szolgálaton kívüli főhadnagyoknak továbbá Wenckheim Pál gróf szolgálaton kívüli őrnagynak, a temesvári katonai parancsnokság területén működő lögyűjtőbizottság parancsnokainak, akik a lovakra használható állapotban való fentartása, a harcban álló seregnek való szállítása, a lovakra ügyelő személyzet felszerelése körül nehéz viszonyok között nagy érdemeket szereztek, a legteljesebb szolgálathoz való elismerését tejeszte ki.

— **Rendelések a bőr értékesítéséről.** A kormány rendeletet hozott ki, amely szerint cserez és szömörösés jubdörök hivatalos bélyeg nélkül és szabadon hozhatók forgalomba és felhasználhatók. A kormány módosította az egyes bőrfajták felhasználásának és forgalombahozatalának korlátozása tárgyában kiadott rendeletét. A módosító rendelet szerint már azok, akik kész bőrök előállításával foglalkoznak, a hivatalos bélyeggel ellátott és szabadon elidegeníthető mindenteljelel telpbőrszerűen kidolgozott bőrt, továbbá fémbőrt, ideértve a huzóbőrt is, ezenül csak az új rendeletben előírt feltételek szerint hozhatják forgalomba. — A tímárok és bőrgyárosok kötelesek készleteiket legkésőbb június elsején a bőripari központnak a maxi nális árak figyelembevételével megvételre felajánlani. Az e körülmény, hogy a fél a készleteit már szállításra elkötötte, a felajánlás kötelezettsége alól nem mentesíti. Hisz a felajánlás a későbbi készletekre is kötelező. — Egy másik rendeletben a kormány intézkedik afelől, hogy gépszijbőröket csak gépszijak készítésére szabad felhasználni és csak a kereskedelmi miniszter engedélyével szabad elidegeníteni és kiszolgáltatni. A gyárosok és kereskedők kötelesek készleteiket a bőripari központ útján a kereskedelmi miniszternek bejelenteni.

— **Házasság.** Felletár Emil dr. az aradi üzletvezetőség előző osztályába osztott Mav. jogalmazó és Semetke Yuma, május 16-án Vacott házasságot kötöttek.

— **A helyi lapok segítése.** Nemszak Németországban, de Ausztriában is akadnak mind többen intelligens városok, melyek a helyi lapok szolgálatát értékelve és a háboru által rájuk nehezedett viszonyokat méltányolva, a lapok fennmaradhatása érdekében évi támogatást folyósítanak a lapok részére a hivatalos hirdetések általánosa címén, illetve ahol ilyen általánost már élveztek a helyi lapok, azt most felemlik.

— **Halálozások.** Dobosy Károly piskótagyáros tegnap este, mikor egy vendégét kikiértte lakásából, rosszul lett, összeesett és néhány pillanat múlva meghalt. A törekvő 43 éves nagyiparos halála széles körben keltett őszinte részvétet. Temetése a Tisza Istvan-ut 43. számú házból május 21-én délután 4 órakor lesz.

— **Özvegy Mezey Józsefné szül. Gaál Amália** 83 éves korában meghalt. A Varjasay Lajos-utca 136. számú házból május 22-én délután 4 órakor temették.

— **A világosi főszolgabíró hosszabb szabadságon.** Aradmegye főszolgabírói karának egyik legmunkásabb tagja, *Faragó István* világosi főszolgabíró néhány nappal ezelőtt hosszabb szabadságot kért és kapott megrongált egészségi állapotának helyreállítása végett. A főszolgabíró a háboru folyamán olyan, szinte emberfölötti munkát végzett, hogy szervezete csaknem teljesen kimerült és hat hétre Radegundba megy, ahol idegeire gyógyulást keres. Hosszabb szabadságával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el a vármegyében, mintha nem térne többet vissza hivatalába. Ezt a hírt azzal a beadvánnyal hozták összefüggésbe, amelyet az alispáni hivatalhoz egy aradi cég nyújtott be a főszolgabíró egyik intézkedése miatt. A gabonarekvirálási rendelet megjelenése előtt egy aradi cég több vagon gabonát vásárolt Világoson, de a főszolgabíró közérdekből megakadályozta az áru elszállítását. Az alispáni hivatal azonban a főszolgabíró intézkedését helyben hagyta és erről értesítette a belügyminisztert is, aki a tényállás iránt szintén érdeklődött. Illetékes helyen kérdést intéztünk az iránt, hogy a fáradhatlan munkásságu főszolgabíró visszatér-e még hivatalába? Azt a választ kaptuk, hogy az esetben, ha egészségi állapota megkívánja, szabadságát meg fogják hosszabbítani. Ha *Faragó István* szervezete már nem bírná a hivatalának betöltésével járó megtesztelt munkát és nyugdíjazása után birtokára vonulna vissza, ezt mindenestre sajnálattal fogadják úgy fölöttesei, mint járasa lakossága, mert hosszú működésének ideje alatt rendkívül igazságszerető, a munkát lelkesen szerető derek tisztviselőt ismertek meg benne.

— **A számvivő alisztek bünperce.** Szegedről jelentik: Kissé vontatottan folynak a tanukihallgatások a szegedi honvéddadosztály-bírószág által tárgyalt sikkasztó számvivő alisztek bünperceiben. A tegnapi kihallgatott Jámor Gyulát ma Sipos János követte. Sipos vallomása általában csak Saly őrmesterre vonatkozik, akinek gyulai temetkezési vállalatánál üzletvezető volt. Sipos vallomásaiban beismeri, hogy többször vásárolt Saly József őrmester megbízásából lovakat és kocsikat a temetkezési vállalat részére s mikor ezeket már használni nem tudták, Saly eladta a kincstárnak. Arról, hogy Saly a lovakat és kocsikat orégábban szánlázta volna, mint amennyiért ő az üzlet számára vette, nincs tudomása. Vallomása a továbbiakban lényegtelen. A tanukihallgatások tovább folynak.

— **Orvosszer az orosz mocsarakban.** Pétervárról jelentik: A Tamon-térsziget mocsarai közt, amelyek az Azori- és a Fekete-tenger közt terülnek el, nagymennyiségű brómra és jódra akadtak. Angenburg hírcég, az orosz birodalom egészségügyi szolgálatának főnöke már elrendelte ennek a két orvosszernek rendszeres kiaknázását.

— **Német Zeppelinből francia.** Egy amsterdami lap reprodukálja a Temps szatellitjének jelentését, amely szerint francia műszaki katonák azzal vannak elfoglalva, hogy a felöltött Zeppelint, melyet sok faradsággal kihúztak a mocsárból, rekonstruálják. Ez az L. Z. 81., amely Aradra is elítélt és a városúza előtt előrehalással üdvözölte az aradokat.

— **Uj női cipődivat.** Ma, amikor nálunk és Németországban tudósok törlik a fejüket azon, hogy mikép helyettesítsék a cipőhöz szükséges, de sajnos hiányzó bőrfanyagot és amikor veszedelmesen közel a facipő divatja, érdekesnek tartjuk megemlíteni egy amerikai szaklap híreit az ottani új női cipődivatról. Egy újfajta cipőt viselnek a nők, melynek neve „chinnahus.“ Ennek a cipőnek két oldalt ívelt és csatrággal készített szárnyeszerű részei vannak, amelyek majdnem az egész cipőt befedik és minden lépésnél szárnyesattogáshoz hasonló zajt okoznak. Nyárra egy új harisnyadivatra van kilátás: a harisnyakon ugyanis a boka magasságában csipkefodor lesz, amely a cipőre ki fog hajolni. Ha e divat tért hódít, ugye csakis kivágott cipő lesz a nyári divat. És ha a divat sokáig zavarja még az egyakat, akkor rövidesen elérkezünk az orrkarikához, a tetovált homlokhoz, hölgyeink aranyrudacskaikkal szurják át felső- és alsó-ajkukat, arcuk parnait kinevezik honvédszobornak s vasárnaponként szöveget verdesnek betá. Parisban olyan cipőt hordanak, amelyek oldalán apró zsecek vannak, a zsebekből csipkekezdő poru. ki kacér csücskevel. Ez az új divat arra enged következtetést, hogy a párisi hölgyek ezentúl a lábukkal törlik az orrukat. Szóval közeleink lassankint oda, ahonnan elindultunk: az ősemberhez.

— **Rokkantak érkezése Oroszországból.** Budapestról jelentik: Ma délelőtt tíz órakor a keleti pályaudvaron 114 rokkant katonánk érkezett meg, hosszú, keserves szenvedések után Oroszországból. Huszonnyolc súlyosan sebesült volt közülük, ezeket azonnal szántották el, a többi kilencvenhárom végleges felgyógyulásához hosszabb orvosi kezelés után lehet remény. Vajamennyit a Pénzügyi Tisztviselőknél a Fehérvár-úton levő hadikórházába szállították. A foglyok különböző orosz foglyaltáborokból érkeztek, így: Berezovkából, Kazánból, Krasnojarszkból és távolabbi szibériai állomásokról. Elmondják, hogy előbb Moszkvába szállították őket. Itt három hónapig voltak, majd Pétervárra kerültek. Aztán Haparanda svéd határállomáson át Stockholm-ba utaztak. Itt meghaló szerzetessel fogták őket és a gyengédség számos jelével halmozták el őket. Innen aztán Németországon keresztül haza hozták őket. Mai fogadtatásuk igen meleg volt. A megjelentek között ott láttuk gróf Zichy Aladárt, Darányi Ignácot és Rosine Fogács Ilona grófnőt, aki annakidején sorra járta az orosz foglyaltáborokat és segít a rokkantak, mint jó ismerőst üdvözölték. A fogadtatás nem szűkölködött a meghaló jelenetekben sem. Százszámra jöttek el rokkant katonák hozzátartozói és várta őveik érkezését. A találkozás könyekig megható jelenetek lehathatnak. Egy kadettot (a transzport legmagasabb rangú katonája) az édesapja várta. Ötven éves ember. Önkéntes. És az ötven éves önkéntes fogadta fiát, az Oroszországból hazarendezett rokkantat.

— **Uj közép-európai háló- és étkező-kocsi társaság.** Münchenből jelentik: A bajor képviselőház pénzügyi bizottságában Seidler közlekedésügyi miniszter beszédet mondott, amelyből kiderül, hogy Németország és Ausztria-Magyarország tervbe vette, hogy egy új háló- és étkező-kocsi társaságot alapít és erre bizza azt a feladatot, melyet a háboru előtt a nemzetközi hálókocsi társaság teljesített. A bajor miniszter részletesen beszámolt azokról a tárgyalásokról, melyek a tárgyban a német, magyar és osztrák kormányok közt folytak. Az eddigi „Wagon-Lits“ társaság belga társaság volt és Brüsszelben székel. Budapesti és bécsi igazgatóságai a háboru kitörése után állami felügyelet alá kerültek és a monarchia vonalain járatott kocsi-parkja nagyrészt hadicélokra vonatott be.

— **Kitüntetett százegyes őrmester.** Nehéz a tábori őrség parancsnokának a feladata. Vaksótét és szakákon a legélesebb szem is keveset használ s csupán csak a hallószervezet legerősebb megtesztése akadályozhatja meg a hirtelen rajtaütést. S ha egyszer jön az ellenség, úgy igazán arra természetnek kell lennie a parancsnoknak, egytelől hogyha gyengébb ellenséges erő közeledik, fel ne verje a főbás katonáit s másfelől, hogy kellő intézkedésekkel elejét vegye a saját emberei körülkarolásának. A Krassna melletti állóarcokban Boros István, a csabai 101. gyalogezred őrmestere öntelaidozó s hősiesség tetteivel által gyönyörű példát szolgáltatott arra, milyennek kell lennie egy valódi tábori őrség parancsnokának. Embereit ugyanis nagyszámú ellenség támadta meg s rövidesen eléük győzelem tüznarok keletkezett. Boros őrmesternek sikerült azonban embereit ügyes elrendezésével a túnyomo számú ellenséget visszavetni, sőt foglyokat is ejtett. Egy másik alkalommal Zuzaly melletti azt a századot, amelyiken Boros szakaszi vezette, oldalazva támadta meg az ellenség. A vitez őrmester a maga szakaszával minden utasítás vagy parancs nélkül szembe szált a szellemi előnyomuló osztag ellen, azt visszaverte s ilyen módon lehetővé tette, hogy százada tovább nyomulhatott előre. Boros őrmestert ezért a derék tetteért a II. osztályú ezüst vitézségi érmmel tüntették ki.

— **Alkalmatlanok behívása.** Parisból jelentik: Az 1913—1917. korosztályú alkalmatlanok, valamint az 1915—1917. korosztályúak közül azokat, akiket ideiglenesen tartózkodás helyezett, kikent az 1917. évi korosztály is elismerési, elszállításai és kiképzési szolgálataira június közepére behívják.

— **Nincsen cukor Parisban.** Bernből jelentik: A Matin a franciaországi cukordrágaságról közöl adatokat. Parisban a cukor kirogrammja egy frank 30 cent, Neutlyden pedig két frank. A lap egyik munkatársát azzal a megfizessal küldte el Paris 1000 nagy tuszerkereskedésbe, hogy vegyen cukrot. Az újságról egy kirogramm cukorért egész sereg nagy tuszerkereskedést bejárt és végül semmit hozza, mert egyik helyen azt mondta nekik, hogy cukor csak a reggeli órákban van, a másikon, hogy jöjjen két nap múlva, akkor biztosan vannak. A harmadik helyen azt erősítette, hogy családos ember és talura kell utaznia. Itt arra biztatták, hogy halassa el utazását két-három nappal, addig majd csak lesz cukor.

— **Kigyulladt áramgyűjtő oszlopok.** Ma délelőtt tizenegy óra tájban a Bercsényi és az Ovár-utcák sarkán egy áramgyűjtő oszlop kigyulladt. Ugyanekkor a Haltér 1. számú ház előtt levő áramgyűjtő oszlop is kigyulladt és a környéken több lakásban a villamosvezeték végig égett. A tűzoltóság egyik kisebb készütsége kísértette a Bercsényi-utóába, ahol azonban nem akadt dolga, mert nagyobb tüzsehol sem keletkezett, csak a vezetékek égtek el. Hogy az áram kikapódása mitől keletkezett, eddig nem tudják.

— **Az aradi állami felsőbb leányiskola evzáró vizsgálatainak sorrendje a következő:** Május 29-én délelőtt nyolctól tizenkettőig az összes növendékek vallástani vizsgálatát. Május 30-án délelőtt 8—11-g az I. osztály. Május 30-án d. e. 11—1-g az V. osztály. Május 31-én d. e. 8—11-g a II. osztály. Május 31-én d. e. 11—1-g a IV. osztály. Június 2-án d. e. 8—11-g a III. osztály vizsgája. Június 3-án d. e. 8 órakor hálaadó istentisztelet, utána hymnusz, igazgatói beszéd s szózat, végül a bizonyítványok kiosztása és az iskolai év bezarása. Június 5-én d. e. 8—12-ig a magántanulók írásbeli dolgozata. Június 6-án d. e. 8—12-ig magántanulók szóbeli vizsgálata.

— Epül a „Sajtószállítás“ A vidéki hírlapírók kárpáti gyógyító és üdülő telepének fölépítése immár biztosítva van. A magyar társadalom jósága már összeadta a komoly kivitelhez szükséges alap első eszékeit, de a nemes célú mozgalom befejezéséig még sok ezresre volna szükség és erre való tekintettel a vidéki hírlapírók legkiválóbbjai folytatják a gyűjtést. Legutóbb Temesvárott rendeztek a hírlapírók erre a célra színnázi és moziestélyt, melynek jövedelme 1500 korona volt. Brassóban Győri Imre, a „Brassói Lapok“ szerkesztője buzgólkodására egy matiné 1000 koronát jövedelmezett; egyéb gyűjtésből 72 korona 64 fillér gyűlt össze. Az adakozás még folyamatosan van. Szombathelyen a „Vas megye“ kezdeményezésére a 83-ik gyalogezred Bécsben állomásozó parancsnoksága 100 koronát utalt át a V. H. O. Sz. elnökségéhez és a vas megyei Vöröskereszt elnöke, Herbst Géza altábornagy 50 koronát ajánlott fel. A további gyűjtés nagy eredményekkel biztat. A közlelő napokban tartják meg a pécsi, kassai és miskolci előadásokat és a nyomokon serra kiveszik részüket a magyar városok a nemes munkából.

— A papírfogyasztás korlátozása. Mint értesülünk, Ausztriában a papírközpont hatásköre ma már nemcsak az újságpapír ellátására szorítkozik, hanem üzemkörébe utalta a kormány a nehezen előállítható és hivataloknak szükséges papírokat is. A helyzet nem annyira komoly, hogy esetleges hiánytól kellene tartani, inkább az előrelátásra való törekvésnek tulajdonítják az illetékes körök az osztrák kormány ezen intézkedését.

— Közgyűlés. Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület folyó év május hó 21-én délelőtti fél 12 órakor a városi háza tanácstermében tartja évi rendes közgyűlését, amelyre az egyesület tagjait a az érdeklődőket tisztelettel meghívja özv. Purgly Lajosné, e. elnök. 2591

— A Szociális Missziótársulat aradi szervezete t. h. 22-én, hétfőn d. u. 5 órakor, a városi háza dísztermében rendezi május havi összejövetelét, melyen Schlahta Margit fog előadást tartani. A tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

— Engel keresk. magániskolája. (Lázár Vilmos-utca 2. Földes parota mellett.) Alapos képzés keresk. ügyvedei és hatósági irodák részére, urak és hölgyek számára, kipróbált elismeri módszer szerint. Tantolyam tartalma 3 hó. Mérsékelt tanóráj. Díjtalan állasközvetítés. Nappali és esti tantolyam. Telefon 1046. 2632

— A legkényelmesebb módja az osztálysorsjegyek vételének, ha azt helyben, minden postaközlés m. g. takarításával tesszük. Ezt az idő rövidsége is ajánlatossá teszi, miután már május 24-én kezdődik a XXXVI. sorsjegyek első osztályának húzása. Osztálysorsjegyek egész, fél, negyed és nyolcad darabokban vásárolhatók az Aradi Általános Lakarekpenztár Reszvevőitársaságánál, a m. kir. osztálysorsjegyek főelárusítójánál Arad, Szabadságtér 7. 2602

— Üres ládák és szalma kapható Fischer Mór üveg-, porcelán- és díszmű üzletében, Arad, Andrássy-tér 25. Városi és megyei telefon sz. 568. 2612

— A szőlősgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronoszpora“-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk mai hirdetésére. 2052

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű tehér vagy szines férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalsap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2-50 korona, gyermek patent és cérna harisnya 1-50 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers seiyem ernyő 8 korona. Fischer Nagy áruház. 1727

— Harisnyákat, toított szappanokat, kefeárut, araszonyokat, reticellókat, donanytárcákat, kiváló minőségben árulit Grünwald és Moskovitz cég Aradon, József tőnarcog-ut 1. szám alatt (Városházával szemben.) 2026

— Kórházak figyelmébe ajánlják spárgatápu komótcipe nagy raktárakat legújanyosabb árban, Fleiszig és Hirschfeld nagykereskedők, Arad, Borez Béni-tér 7. sz. 2662.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székkek oszakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

A Végzet látogatása.

*

A Végzet végigsuhant a katonakórház kórtermén. Kegyetlen oinizmussal állt meg a betegek előtt és diadalmos göggel ismerte el hatalmát:

— Én uralkodom felettetek!! Utatokba állok és összetörlek, megsemmisítelek benneteket... A háboruban a legnagyobb szerepet én viszem... Szaladnátok előlem, tudom, de én utolérlek benneteket bárhol is... Én nem bujhatok előlem. Hiába minden tervezgetésed, hiába szemezitek ki a jövőt, hogyha én egyszer reátok tettem a kezemet... Ma még boldog önámítással szövítek almatokat, mindég előbbre és előbbre iparkodtok, de én orvul meglamadjak benneteket és összeroppantok mindent egy perc alatt...

A nagy kórházban 8-as számú ágyában egy gyermekkorú katona feküdt. Csak tizennyolc éves volt még. Szemhéjai faradtan osukódtak le, az arcát kiszáritotta a láz és olyan volt, mint iszó tűznek kihűt hamuja...

— Nem vársz, tudom, de azért mégis itt vagyok — gondolta kéjes kegyetlenséggel a Végzet és megállt előtte. — Igaz, gyerek vagy még. Elhettél volna. Hiszen még eddig nem is éltél. Az életben meg oly sok titokzatos varázsa rejlik, te ezeket még nem ismered — — — Az anyád mellett kukszoltal mindig, mint valami ösöpp kis lány. Az igazi élet még nem nyit meg előtted és nem is fogod megismerni...

A leányon kis katona még egyet sóhajtott... Az anyja neve vibrált e sóhajban és a másik percben a Végzet befejezte működését...
Ment tovább.

Egy harminc éves huszár főhadnagy ágya mögé lopózott. Hangtalan gunyóódása nem érintette szegény hős katonát, hiszen eszméletlenül vívódott már a halállal...

— Végieny voltál már? Forró véred minden lüktetése azé a szőke kis leánye volt, akinek sejtett bájjaira oly nagyon áhítottál... Életed üdvösségét azon a napon vétled elérni, a mikor a karjaidba tartsd a szőke kis feleségedet... Lám, lám, mivé váltak az álmok? Hova lett vérednek forró lüktetése, mi?

A következő áldozat egy fiatal házasság ember volt.

— Ugy-e te sem gondoltad volna, hogy nem nevelheted fel picit fiauskádát. Nagy embert akartál belőle nevelni. Vajjon most mi lesz vele? Gyöngye, erőden, fájdalomtól összetört feleséged vajjon követheti-e kitűzött tervedet? Less-e ereje és elegendő pénze, hogy gyermekedet úgy nevelje fel, mint ahogy Te akartad? Nehezen hagyod itt ugy-e ezt a sárral feltett földtekét. Sok benne a salak, de mégis jó volt benne élni ugy-e?

A legközelebbi áldozatnál a Végzet már nem hívta segítségül le kedvesebb pajtását: a Halált. Itt minden egyéb beavatkozás nélkül oszakis a saját gonoszságát juttatta érvényre.

— Te élni fogsz, — mormolta kajánul a hős vitének. Élni fogsz, de nem gyönyörködhet az földön semmiben. Szemed világotól megfosszítottalak! Ugy, ugy, csak vergődj, kínlódj, gyötörjön el a fájdalom... Hallani fogod a világ zaját, követheted nyugalmat leg az élet minden szépségével,

de ez számokra már mit sem jelent... Elamázthat a tehetetlenség és az égető kín, még sem segíthet magadon. Rémes sötétség fog követni véges végig az életen. Hiába futas előle, ki nem gázolhatas belőle soha...

A Végzetnek még ez sem volt elég. Futott tovább és nagyot suhintott veszedelmes palcájával.

— Te sem tudtál menekülni előlem, ugy-e — szölt egy herpadt mellől, sarga arcú, beteg katonához. — Itt fekszel összeroppantva, tehetetlenül... Nemrégén még a tied volt minden nő... Ismos karod jól értett a nő öleléséhez... Az orfeumok és az éjjeli mulatók világában ismert alak voltál. Szaladj most is oda, ha tudsz. Now szaladj, fusz! Válaszd ki a nőt, a legszebbet, a legbujabbat, csókold, öleld... Nos miért nem teszed? Hol a fekete frakkod, a fényes manzsetta, a lakkcipő? Mi? Nincs ezekre már szükséged, ugy-e? Megirigyeltem a szép lakkcipős labaidat... Olyan fontos a lab? ! Enélkül is el lehetsz... Élni így is lehet... Nemcsak te vagy egyedül... Ma ez már olyan megszokott dolog, a kezdet sem adhatom vissza. Minek? Hát fontos, hogy öleld a nőket?...

A beteg eltört az arcaal sziszogott, mintha kigyó marja volna meg... A Végzet önelégületen gondolta: „itt ugyan jól végeztam a dolgomat“. Ennek már van értelme... Két láb, egy kéz, ez pompás...

Sietett tovább!

Egyetlen ágy kivételével minden ágy előtt megállt. Abban az „egyetlen“ ágyban egy agglégény feküdt könnyű sabbal. Rossmelkú, kapsai ember volt. Nagy vagyonnal rendelkezett, amit a szegények bőréről húzott le uszora kamattal. Nem volt egy jó barátja. Gyűlölte az embereket és a legszegényebben, legnyomorultabban sem esett meg soha a szíve. Csak nyuzott, egész életén é nyuzott...

— Téged nem bántalak — mondta a Végzet. Te az én emberem vagy...

Aztán, mint aki jól végezte dolgát, sietett ki a nagyvilágba, hogy ott folytassa működését. Már kifaradt, beleizzadt, de mégsem hagyta abba...

Betolakodott az emberek sokaságába. Kiválasztotta áldozatait. Nem szűkölködött, főleg azokkal bánt kíméletlenül, akik legkevésbé érdemelték meg, hogy utjukat állja... Senki sem bírt megküzdani vele. És nem is bír ezután sem soha... soha...
Lia.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Erdeklődő. Az elhelyezés megtörtént, de még-nincs teljesen végrehajva és esetleg hetek telnek bele, amíg egészen átköltöznek. Arról volt szó néhány hét előtt, hogy tekintélyes vezető egyéniségek kérjék az elhelyezés megváltoztatását, de tudunkkal csak előzetes tudakozódások történtek, egyéb akció nem. Ami természetes is: mert ilyen ügyekben mindig meggyőződést igyekeznek előbb szerezni arról, hogy eredménnyel járna-e a tervbe vett lépés. Ha a tapogatózás eredménye nem elégtő, akkor felesleges az akció folytatása.

Sorsjegyek. Jövő vasárnap választunk.

Háromszázöt. Kivánsága szerinti történet.

D. B. Nem nevezhetjük meg.

Három kérdés. Egyikre sem tudunk választ adni. Az első kértőre azért nem, mert oly magántermészetű dolgokat érint, amelyeket még akkor sem illik emondani, ha tudja az ember; a harmadikra pedig egyszerűen azért, mert magunk sem tudjuk.

Vidéki előfizető. Nem tehetünk eleget annak a kivánságának, hogy más lapban már megjelent — még hozzá hetekkel előbb megjelent — közleményt most hozzunk. Különben az előle harotéri levelek ma már nem érdekelnek. A

APOLLO

SZÍNHÁZ.

közönség már annyit olvasott és oly régen olvas harcokról, hogy egy kissé békésebb olvasmányt is szeretne.

J. S. M. Abban nem értünk egyet önnel, hogy a cinkotai rémes történetből az újságok mesterségesen csinálnak szenzációt. Mesterséges szenzációt nem lehet csinálni. Legalább is igazít nem. A mesterséges voltát nagyon is hamar észre lehet venni. Az ilyen ügyekben pedig — aminő a cinkotai hét bádoghordó — felesleges is minden szenzációsinálás. Az eset maga annyira sajátos, rémes, izgalmas és majdnem példa nélkül való, hogy minden, a szenzációhoz szükséges kellék meg van benne. A lapok egyebet nem tettek, mint kielégíteni igyekeztek a közönség érdeklődését, amelyet az újságosináló emberek jóformán előbb vesznek észre, mint maga a közönség. Hogy aztán itt vagy amott „színesen” irták le a hullákat, a boncolást rohadással, hullaszissal és hullaviasszal körülteremteltéve, az már nem feltétlen kelléke a szenzációnak, de egészben véve ez jelentéktelen kis része volt a Kiss Béla körüli támadt riport-irodalomnak.

Kéményseprőné. Amikor valaki panasszal fordul hozzánk és nyilvánosság elé kívánczik meglehetősen magánjellegű panasszal, az első feltétel az lenne, hogy névvel írja alá legalább a szerkesztőség számára a panaszos levelet. Enélkül a panasz alapos, vagy alaptalan voltáról sem győződhetünk meg, mert nem tudjuk, hogy kinek az ügye iránt érdeklődünk.

Uzsora 103. — 1. A büntető törvénykönyv szerint uszorás az, aki mások szorult helyzetét kihasználja és szolgáltatásáért aránytalanul nagy kamatot fizettet. Az uszorások az emberiség legundorítóbb csoportjába tartoznak és helyesen teszi ön, ha egy uszorással nem áll szóba, hanem megvetéssel tér fölötte napirendre. 2. A szóban lévő egyén csak volt ügyvéd, azonban visszaélései miatt az ügyvédi kamara örökre eltiltotta őt az ügyvédi gyakorlatától: ezt a határozatot a Kuria ügyvédi fegyelmi tanácsa helyben hagyta. Ennél nagyobb fegyelmi büntetés ügyvédet nem érhet; az ilyen ember kénytelen zugirászkodással téngetni életét.

Uj könyvek.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat, május 16-i száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Ambrus Zoltán: Háborus jegyzetek. Rozványi Vilmos: Testvéreim, szent fiatalok. — Az emberért. (Versek.) Móricz Zsigmond: Egy szegény fecské. (Ebbeszélés.) Kassák Lajos: Misiló királysága. (Regény ill.) Lengyel Menyhért: Egyszerű gondolatok. Ady Endre: Legendák, kis leányokról. (Novella.) Tóth Árpád: Oh, romok! — Szonett. Az új tavaszta. — Rimes, furcsa játék. (Versek.) Halász Imre: Török-magyar vonatkozások. (Harmadik folytatás.) Ady Endre: Ifjúság babonás hitével. — A jelen hajóján. — Megmaradok virágos mezőkben. (Versek.) Ezenkívül a Tábori Posta, Figyelő, Diaputa és a Nyugat hírei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: egy évre 28 K., félévre 14 K. Egyes szám ára 1 korona 40 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld, a kiadóhivatalt.

Rudnyánszky Endre.

Bemutásra kerül 1916. május 24., 25., 26., 27., 28-án, a „Rezervista álma” folytatása:

„MI REZERVISTÁINK”

nagy háborus történet négy felvonásban, melyhez a zenét a világhírű ZIEHRER írta.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovót alatt közlöttékként nem vállalunk felelősséget)

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Mattushecz András és neje szül. Übner Emilia a saját, ugyasintén gyermekök Mattushecz Lajos, valamint a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejthetetlen jó nagynéni, sógornó, unokatestvér és rokon

özv. Mezey Józsefné

szül. Gáll Amáliának,

f. évi május hó 20-án d. e. 9 órakor, életének 88-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt jobblétre szenderültét.

A megboldogult kedves halott földi maradványai f. é. május hó 22-én d. u. 4 órakor fognak Varjassy Lajos-utca 186. számú gyászaházból, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelki üdvéért május hó 27-én d. e. 10 órakor fog a főtisztelendő minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Pihenése csöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1916. május hó 20.

Az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság,

mint

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója

ajánlja

a most megnyitó XXXVI. sorsjátéknak folyó évi

május 24-én és 25-én tartandó kuzása alkalmából szerencse-sorsjegyeit.

Az első osztályu eredeti sorajegyek ára:

egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad

K 12. — K 6. — K 3. — K 1.50

A következő XXXVI. sorsjátékban a kibocsátott 110,000 sorsjegy felet, vagyis 55,000 darabot sorsolnak ki, összesen

14 millió 453,000 korona

készpénzzel a résztvevők javára. A főnyeremény esetleg EGY MILLIO KORONA; illetve 600,000, 400,000, 200,000, 2 a 100,000, 90,000, 2 a 80,000, 70,000, 2 a 60,000, 50,000, 40,000, 5 a 30,000, 3 a 25,000, 8 a 20,000 s.b. korona.

Mindenemü megbízásokat a legpontosabban elintézz az

Aradi Általános Takarékpénztár R.-T.
Arad, Szabadság-tér 7. szám, I. emelet.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érekeporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Özv. Dobozy Károlyné szül. Kolowrat Jozefin a saját, ugyasintén gyermekei Ida, Erzsike és Ilonka, valamint számos más rokon, jóbarát és jó ismerős nevében is szomorodott szívvel jelenti a legjobb hitves, a hön szeretett édes apa, rokon és jóbarát

Dobozy Károlynak,

f. évi május hó 19-én, esteli 10 órakor, életének 48-ik, zavartalan boldog házasság-életének 20-ik évében, a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest bekövetkezett váratlan jobblétre szenderültét.

A felejthetetlen kedves halott földi maradványai május hó 21-én d. u. 4 órakor fognak Tisza István-ut 28. számú gyászaházból a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után, a felső-temetőben lévő családi sírhelyen az örök pihenésre helyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért május hó 26-án d. e. 10 órakor fog a főtiszt. minorita-atyák szentegyházában az egek-Urának bemutatattatni.

Pihenése csöndes, emlékezete áldott legyen!

Arad, 1916. május hó 20-án.

Dr. Munk Béla

magy. kir. áll. vasuti főorvos

lakását áthelyezte

Andrássy-tér 24. sz.

(Neuman-palota)

Rendel d. u. 1/3-tól 4 óráig.

Telefon szám 876.

zöldszemü ember

Üzlet bérbeadás

Egy nagyforgalmu, elsőrendü bevőkörrel rendelkező

fűszerkereskedés

Aradon redukált áruraktárral, előnyös feltételek mellett bérbeadainék olyképpen, ha az illetőnek az üzlet megjelöl, a berendezést később átvetheti. — Az üzlet biztos, nyugodt megkövetést biztosít, könnyen vezethető. — Érdeklődők forduljanak

o lap kiadóhivatalához.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, bidák, egész fogcsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek előváltása, fogak fehéritése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legismertebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép,

Edison-féle diktálógép.

Üzemkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-

géphez, oszakis elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írású és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban jótállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

AMERIKAI IRODABUTOR.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

Ujaradon

a piactéren a Heller-féle házban egy mindenre használható

üzlethelyiség

és esetleg hozzávaló udvari lakás azonnal

kiadó.

Kölcsönök amortizációs convertálása

6% kamattal. Kölcsön kész épületekre és szántóföldekre:
100 korona után:

50 évi annuitási időtartamra	6 K 30 f.
32 " " "	7 " "
23 " " "	8 " "
18 " " "	9 " "
15 " " "	10 " "

Kifizetetik a tőzsdij levonása után 98 1/2% al.

6 1/2% kamattal. Kölcsön kész épületekre és szántóföldekre:
30% évi annuitási időtartamra 7 K 50 f.

22 " " "	8 " 50 "
----------	----------

Kifizetetik a tőzsdij levonása után 99% al.

A nagyszabeni általános takarékpénztár aradi képviselősege
Arad, Thököly-tér 4.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alanti szőlő gazdasági cikkeinket:

VINACID

kitűnő kékkő pótló szer, peronospora ellen a szokásos permetezésre.

Kristály kén só,
levél peronospora és oidium ellen, — a permetező lében oldva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,
fürt peronospora és oidium ellen, biztos hatása. A gyzőzölcsök permetezésére fuscladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,
fürt peronospora ellen; permetezésre sok helyen használják.

Hipermangan-kali,
használatát a permetező lével kapcsolatban oidium és fürt peronospora ellen, igen ajánlják és nagy sikerrel alkalmazazzák.

Rézkénpor,
a fürt peronospora ellen nélkülözhetlen és kitűnő hatású befújtatásra.

Rézmészpor,
hatása a rézkénporral teljesen azonos, levél és fürt peronospora ellen befújtatásra nagy sikerrel alkalmazazzák. Igen tanácsos azt a permetezés alkalmával is használni.

Kafia la. mayunga

szép fehér hosszú száú, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, mindenkor a legjutányosabb napi árakat számítjuk.

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Gyönyörűen kézzel himzett
hadi emléképek
a legújabb minták szerint, minden nyelven, a legolcsóbban kapható direkt a gyárból:
Wien Währingergürtel Nr. 152.

Rum — likőr

essentiák és compositókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

Áruügynökségénél, Arad.
Telefon 592. szám.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy
Aradon, Weitzer J.-u. 15. sz. alatt
május hó 15-től kezdve

fehérnemű-varrodát nyitottam.

Elvállalok mindennemű női-, férfi- és gyermek-cselelgyeket, valamint javításokat jutányos árak mellett.
Kérem becses pártfogásukat, kiváló tisztelettel!

Szabó Erzsébet,

fehérnemű varrodó. 2524

Veszek: tojást, vaját
és egyéb
élelmicikkeket
egész évben állandóan
WILHELM HRADEZKY
to. és, vaj nagykereskedés
Wien XVI., Friedrich Kaisergasse 92.

329-1916. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke 1. A Kürtösi utra szükséges
280 m² rostált szalék és zuzott
kavicsnak, 4872 korona kikiáltási
ár mellett való szállítása és be-
gyazása; 2. A Libásdülői-utra szük-
séges 210 m² zuzott kavics és
szaléknek 8654 korona kikiáltási
ár mellett való szállítása és be-
gyazása; 3. A Sofronyai-utrá szük-
séges 180 m² rostált kavicsnak 1872
korona kikiáltási ár mellett való
szállítása és begyazása; 4. A
Tornyai-utra szükséges 180 m²
rostált kavicsnak 2572 korona
kikiáltási ár mellett való szállítása
és begyazása; 5. A Bedrogi-utra
szükséges 450 m² rostált kavics-
nak 4680 korona kikiáltási ár
mellett való szállítása és begyazása
iránt folyó évi május hó 29-én d.
e. 10 órakor árlejtést tart.

Ajánlat tehető az egész mun-
kára, és egyes munkákra külön-
külön.

Bánatpénstől leteendő a kikiál-
tási ár 5%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

As árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal

As írásbeli ajánlatok leszártan, a
árlejtés megkezdése előtt nyujtan-
dók be s csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénznek a városi pénztárnál történt
befizetését igazoló letétjegy mellé-
kelve van, s ha ajánlatot tevő kijel-
enti, hogy az árlejtési és műszaki
feltételeket ismeri és elfogadja.

As árlejtési és műszaki felté-
telek a gazdasági tanácsnok urnál
az árlejtést megelőzőleg is meg-
tekinthetők.

Arad, 1916. május 16.

A gazdasági szék.

**Magyar- és Csiky
Gergely-utca sarkon**60 év óta fennálló, újonnan épült
modern**vendéglői
helyiségek**

augusztus 1-re betegség miatt

átadó k. Kittűnő hely fűszerüzlet és ven-
déglőnek, kávéháznak, mozinak is.**Esetleg házzal együtt eladó.**Értekezhetni lehet a háztulajdonos-
nál, ugyanott a házban. 2629**30 000 méter 9/8 rumburgi vászon és siffon**28 és 60 méteres darabokban, méterenként Kor. 175-től,
Kor. 2-25-ig. Csak nagykereskedők, konfekcióüzle-
tek és viszonteladók részére azonnal kapható **Brüder
Kellman** cégnél **Wien, XVI. Hasnerstrasse 24.****Köhögés,
retkedség és
elnyálkásodás**ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a**Tusinal-cukor**

Ára 80 fillér.

Tusinal-tea

Ára 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-
lághírű „Krovil” korpa-
kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Ha tyukszeme van és
gyötri nagy kin,A legjobb gyógyszer
az **Anagallin.**

Ára utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpasztahasználatával. Nem habzik! A
szájüreget deszinficiálja, utóíz
igen kellemes. Ára egy porcelán-
szelencének 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Különleges varrógép-munkák vállalata

Arad, Weitzer János-utca 11. szám.

Fenti cég alatt megnyitott vállalatomat a m. t. közönség szives figyelmébe ajánlom.
Eddig a következő gépek vannak üzemben:**azsurozó-gép.****Applikáló-gép:**varrónoknak, fehérnemű- és kézimunka-készítőknek nélkülözhetetlen. Mindenféle
csipket és himzést vászon-, batist- és selyem-kelmébe átvarrás nélkül, lát-
hatatlanul beapplikál.**Fehérnemű stoppoló-gép:**

elszakadt, lyukas damaszok és vászon fehérneműt gyönyörűen összeszö.

D. LÖW RÓZA, különleges varrógép-
munkák vállalata.

Apró hirdetések.

LAKÁST KERESNEK.

Modern lakást

négy szobából állót fürdő-, cseléd-szobával, mellékhelyiségekkel villannyal vízvezetékekkel, csatornázással keresek. Ajánlatok ármegejelöléssel Issekutz A. Budapest, Tóth Lőrinc-utca 5. címre kéretnek. 2607

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó.

Földszintes 4 szobás lakás fürdőszobával, augusztus 1-re, Orczi-utca 7. szám. 2622

Kiadó

Kossuth-utca 49. szám alatt 5 szobás erkélyes utcai lakás fürdőszoba, vízvezeték és villanyvilágítással. — Ugyanott egy 4 és egy 2 lónak való istálló, nagy kocsiszinnel azonnal kiadó. 2625

Egy lépcsőházi

különbejáratu utcai szoba, kényelemmel berendezve, fürdőszoba használattal, június 1-re kiadó. Aulich Lajos-utca 2. sz. I. emelet ajtó 19. 2628

Bohus-palotában

kiadó 8 különbejáratu elegánsan butorozott szoba. Bővebbet Harisnyabazár, Forray u. 3. 2619

1 vagy 2 szobás

butorozott lakás fürdőszoba, esetleg konyha használattal 1—2 személynek alkalmas, kiadó. Földes, Thököly Imre 5. 2500

József főherceg-ut 13. számú házban első emeleti lakás 5 szoba, hozzátartozó mellékhelyiségekkel augusztus 1-ére kiadó. Bővebbet a házmesternél, vagy Bem-utca 1/a, a tulajdonosnál. 2609

Orozy u. 10. szám alatt

3 szoba-, előszoba-, fürdőszobából álló lakás augusztus 1-re kiadó. 2610

Garson úriembernek

kétszobás elegánsan butorozott lakást június 1-re ajánl a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Díjazás csak árbevétel esetén. 1961

Lakás kiadó

4 szoba előszoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel, augusztus 1-re Kátvin- (régli Kápolna) utca 6. szám. II. emelet 5. ajtó. 2472

Kiadó

egy különbejáratu elegánsan butorozott utcai szoba, elő- és fürdőszobával, Forray-utca 7. 2580

Egy modern

4 szobás földszinti lakás augusztus 1-re kiadó Thököly-tér 5/a. 2566

Kétszobás lakás

mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó Purgly Lajosné-utca 98. (volt Demeter-u. 35.) Bővebbet Piskótagyár gr. Tisza István ut 23. 1625

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú házban I-ső emeleten egy 5 szobás utcai erkélyes, III. emeleten 5 szobás utcai erkélyes lakás, (ebből 2 szoba albérletbe adható) a III. emeleten egy 8 szobás udvari lakás. Minden lakáshoz, a legmodernebb mellékhelyiségek tartoznak. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. 844

Modern 6 szobás

II. em. utcai lakás ujonnan festve, minden kényelemmel ellátva, november 1-re kiadó. Bővebbet Kohn bádogos, Batthyány-u. 82. 2218

INGATLAN.

Belvárosban

lévő, 2 utcai fronttal bíró 6 lakásos földszintes lakóház 22.000 koronáért szabadkézből eladó. Bővebbet Kelemen-téri szerb-palota I. em., 15. sz. ajtó. 2593

Eladó

Csernovics Péter utca 22—23. sz. ház. Bővebbet a 28. szám alatt. 2614

Edelspacher-utca 11. sz. ház eladó. 2538

Kossuth-utca 46.

Vécsey-utca 7., és Schweidel József-utca 1. szám alatti adómentes bérházak, szabad kézből eladók. Ügynökök díjazatnak. Bővebbet Varga cukrász, Szabadságtér. 2481

KÜLÖNFÉLE.

Automobil

két üléses, ujonnan javítva, olcsón eladó. Ifj. Asbóth, Zrinyi-utca 4/c.

Bérbeadó

üzletnek, vagy irodának és lakásnak alkalmas helyiség sarokházban. Bővebbet Goldschmidt Mihály irodájában, Boros Béni-tér 24. sz. 2535

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Lazadó, fényes, zsíros, atkás (mitesszeres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehellet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ár 1 korona. Dr. Földes és Hehs pipereszappan és vegyszeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Szőrmék,

ruhaneműek, szőnyegek megóvásáért ajánlunk molykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Naftalin kilónként 1 kor. 80 fill., Rovarport szóró dobozban 20, bádog dobozban 30 és 60, üvegekben 30 és 60 fillér. Patschull levelet kilónként 3.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Batthyányi-utca. 11

Viszonteladónak

és kereskedőknek a legszebb selyemmel hímzett hadi emléképek, passpartouval minden nyelven. Nagyság 42x52 cm., darabja 1-10 korona. Kapható: **Hugo Jellinek**, Wiener Sticker- und Werkstätte, Wien, VII., Bezirk, Lindengasse No. 55. 7033

„Matteine“

poloska és molyirtó vállalat Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10-45.

(Gyalogon: /szobán)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek pelének végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolított el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

333—1916.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vasúti felüljárónak 3670 m² területen 7—9 cm-es bazaltkockával való burkolása iránt folyó év május hó 29-én d. e. 10 órakor versenyárgyalást tart.

Bánatpénzül letendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az ajánlatok lezártan, a versenyárgyalás megkezdése előtt

nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letétjegy csatolva van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy a versenyárgyalás és műszaki feltételeket ismeri és elfogadja.

A versenyárgyalási és műszaki feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a versenyárgyalást megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi május hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 9F4.

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 2120

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR” helyettesíti a rézgalicot. ≡

A „Peronoszpört” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitünő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinél rendelkezésre állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 2 korona. Használati utasítással, 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít: 2062

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-u ca 30. sz. Viszonteladónak engedély!

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szá-
vált száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb
betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt
szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig
vételnek teik.

A kiadóhivatal fenntartja maga-
nak a jogot, hogy az olyan ap-
róhirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

Intelligens uriaszony

megfelelő hozománnyal, megis-
merkedne házasság céljából, idő-
sebb állami tisztviselővel. Teljes
című leveleket a kiadóba jelezve
kér „Házas” jellegre. 2630

LEVELEZÉS.

Ki volna hajlandó

fiatal, csinos leánynak sétatart-
nere lenni. Csakis intelligens ur
emberek irjanak „Havas gyopár”
jellegre a kiadóhivatalba. 2621

Idősebb

hadbavonult vidéki urlembert ál-
landó barátságát keresi, fiatal ur-
iaszony. Leveleket „Kellemes ott-
hon” jellegre a lapban jelezve kér.
2631

„Tavaszi varom.”

21-én legutolsó vonattal délután
érkezem, este Apolló emeleten le-
szek, haza ne irjon többé, nem
szabad. W M 2616

Ki volna hajlandó

distingált, gavalér ur emberek
közül tisztességes barátságot kötni
egy 20 éves, tiszta műtu, barna
urleánnyal. Az irjon a lap kiadó-
hivatalába „Simpatic” jellegre.
2641

ELLÁTÁS.

Egészséges nyári lakással,

nagy gyümölcsös és virágos kert-
tel rendelkező ur asszony, ur
családból egy-két leánykát a nyári
szünetre, esetleg az egész iskolai
tanévre teljes ellátásban és gondos
nevelésben részesítene. Cím Róna
Aladár, Marospart-sor 10-11.
szám. 2615

ALKALMAZÁST NYER.

Német kisasszonyt

keresek két kis gyermekem mellé
azonnali, vagy június 1. belépésre.
Cím a kiadóba. 2605

2 naposra

kerestetik a. andó munkára, azon-
nali belépésre. Le. mé. János kőfa-
rasztó mester, V. 13. 2684

Intelligens hadmentes

fiata ember, esetleg egy komolyabb
ember, ki a férfi divat szakmában
teljes jártassággal bír, június hó
1-re alkalmazást nyer Brunner
Béla ur divat üzletében Arad, Sza-
bad-ság-tér 20. 2620

Varróleányok

és tanulóleányok fizetéssel azon-
nali felvételnek Trebits Lenke női
divattermében, Vörösmarty-utca 1.
Ugyanott egy kifutó leány vagy
fiu is felvétetik. 2627

Diákok keressék

gazdaságomba szünetre. Cím a
kiadóban. 2626

Jó családból

való fiu tanulónak felvétetik. Gá-
bor Miklós, S. u. 2618

Egy fiatal fűszerkereskedő

azonnali felvétetik. Sáfán Rmll,
Győrök. 2506

Elernitő leány,

ki üzletben már alkalmazva volt,
felvétetik június 1-re Glesinger
József és fia női divat áruházában
Arad, Forray-u. 2622

Jóerkölcsű fiuk

a rövidáru szakmába tanulónak fi-
zetéssel felvétetnek. Fie szig és
Hirschfeld cégnél, Boros Béni tér.
2586

Egy szerény igényű

német kisasszony 2 gyermek mellé
kerestetik. Cím a kiadóhivatal-
ban. 2565

Gyakornokot

megfelelő képzettséggel, jó írás-
sal azon áll belépésre kerestünk.
Ajánlatokat L. A. jellegre a ki-
adóhivatalba kérünk. 2564

Két elárutónót

június 1. esetleg azonnali belé-
pésre keressék, kik a férfi-divat,
disszím- és játék-árukban jártas-
sággal bírnak. Színházi verseny-
basár Arad, Szabadság-tér. 2588

Fűszerkereskedő segéd,

ki már nagyban üzletben alkalm-
mazva volt, azonnali felvétetik
Ehrenfeld Ignác cégnél, Arad. 2574

Keressék

fiatal segédet, ki románul is be-
szél, vegyeskereskedésbe. Aján-
latok fizetési kényekkel Weiss
Mérhöz, Székudvarra intézendők.
2585

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiu, kik a 14. évet
betöltötték és legalább 6 osztályt
végeztek. Bővebbet a kiadóhiva-
talban.

ALKALMAZÁST KERES.

Mérlegképes könyvelő,

perfekt magyar-német levelező,
sok évi gyakorlat folytán nagyobb
iroda önálló vezetésére alkalmas,
állást keres. Szives meghívást
„Perfekt” jellegre kér a lap ki-
adóhivatalába. 2608

Ügyvédi irnok

22 évi praxissal hadmentes, ügy-
védi irodában, vagy bármely hi-
vatalban június elsejére állást ke-
res. Cím Grünfeld Adolf, Boros-
sebes. Aradmegye. 2596

Egy

fűszer detaillista segéd alkalm-
zást keres azonnali. Szives meg-
keresést „fűszeres” jellegre a ki-
adóba. 2604

Ügyes pincér leány

előkelő vendéglőben, vagy kávé-
házban azonnali belépésre, alkalm-
mazást keres. Cím a kiadóban. 2624

Központú nő

gazdasasszonynak, vagy szakácsnő-
nek ajánlkozik. Cím a kiadóhiva-
talban. 1961

Kereskedelmi

szaktanfolyamot kitűnően végzett
urleány jobb állást keres. Cím a
kiadóba. 1961

Fiatal német leány

egy-vagy két gyermek mellé, eset-
leg mint hazai kisasszony állást
keres. Cím a kiadóhivatalba kér.
2598

Hadmentes szőlőkezelő,

ki a szőlőszet és borászat terén
tökéletesen jártas, mezőgazdaság-
hoz is ért, nagyobb uradalomban
évekig működött, június 1. belé-
pésre hasonló állást keres. Cím a
kiadóban. 2605

Gabonauzletben

több évi gyakorlattal, hadmentes
egyen állást keres. Cím Klein Is-
dor Arad, Bocskai-tér 5. 2589

Megbízható

nyugalmazott eszendor ispáni, fel-
ügyelő, pénzbeszedő vagy ehhez
hasonló állást keres. Cím a kiadó-
hivatalban. 2578

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy alig használt

hálószobabutor, eladó. Purgly
Lajosné-u. 117. 2617

4-6 darab

jó karban levő bőrszék megvételre
kerestetik. Cím a kiadóban. 2628

Dió- és osztrégye-öblöpök

egyeses, tiszta törssűek 30 cm.
vastagságú feltebb megvételre
kerestetnek. Szives ajánlatokat kér
Wilhelm Herbatschek, Wien
VII/3. 2618

Bosznai

száraz szilva kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésében.
2093

Magánjáró cséplő garnitúra
használt üzembéves állapotban, el-
adó. Burza Testvérek Aradon. 2404

Liptói turó,

Groler sajt és vaj naponta kapható
kis és nagy mennyiségben Pollák
József cégnél. 2549

As új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható
Pichler Sándor papirkereskedésé-
ben és könyvnyomdájában, Sza-
bad-ság-tér 1. Telefon 308. 611

Új butorhitel

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítók
Garai-Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Arztales Sándor-utca
5. sz. 918

Hárs

majunga és tamatave minden
mennyiségben kapható Fär-
ber Lajos fűszerkereskedésé-
ben. 2095

„Jou”

az ideális fehér vászon és antilop
cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill.,
nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható
kizárólag a Cipőtözsében. 181

Kékkő-

pótló Mementhol kapható Pollák
József cégnél. 2548

Cirok seprő

kapható Färber Lajos fűszer-
kereskedésében. 2094

Paprika

elsőrendű, legjutányosabban besze-
rezhető Deutsch Andor Szeged,
Jókai-u. 7. Kérjen árajánlatot!
Kiszolgálással meg lesz elégedve!
2601

Vessék

a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindenféle egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bieler Ignác,
Szent Pál-utca 12. sz. 229

Bésképor

kapható Färber Lajos cég-
nél. 2421

8-as benzintetort,

800 szalagfűrészt, 50 körfűrészt,
jó állapotban, megvételre keressék.
Ajánlatokat „Motor” jellegre a
kiadóhivatalba kérek. 2577

Hárs I-ső rendű

Majunga és Tamatave kapható
kis és nagy mennyiségben Pollák
József cégnél. 2550

A cognagyárnál, Világoson
egy hintó és egy arnyóval ellátott
legjobb állapotban levő „Sand-
lauer” ocsón eladó. 2581

Muraközi menő

két darab eladó. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál az Aradi és
Csanádi Egyesült Vasutak külön
birtok-kezelősége, József főherceg-
ut 22. szám. 2285

Eladó

egy 8 lőcső Clayton Sutlevort
cséplőgarnitúra 10 éves, melynek
a helyszínen csépleni valója van.
Bővebbet Hegedűs Lajosné Arad,
Mihály-utca 18. 2556

Tisztí Booknyereg

teljes hadi felszereléssel, elsőrendű
gyártmány, kitűnő karban, jutányos
áron eladó. Dr. Vadász, Erzsébet-
körút 88. Telefon nincs. 2576

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

vegyeskereskedés, ital és trafik-
engedéllyel átadó. Cím a kiadóban.
2606

Kávémérés

esetleg konyház, augusztus elsőre
szabad kézből kiadó. Háztulajdo-
nosné, Szent Pál-utca 12. 2484

Egy igen jóforgalmu

sörszarnok és étterem, italmérés
engedéllyel, azonnali kiadó. Cím a
kiadóhivatalban. 2667